

ÅRSRAPPORT 2012

HOVED- OG NØGLETAL MIDDELFART SPAREKASSE

Beløb i 1.000 kr.

	2012	2011	2010	2009	2008
Netto rente- og gebyrindtægter	305.444	319.199	276.938	271.185	229.923
Kursreguleringer	40.511	6.837	-37.322	27.479	-51.188
Udgifter til personale og administration	222.074	222.199	198.510	170.964	162.412
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	116.996	89.283	80.396	101.079	38.810
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	17.146	-13.188	-26.414	-26.976	-17.300
Årets resultat	9.618	-1.950	-78.125	-26.559	-44.786
Udlån	3.765.456	3.683.476	3.695.079	3.679.872	3.506.002
Egenkapital	641.699	600.872	562.444	570.202	598.679
Aktiver i alt	6.066.748	5.890.878	6.445.795	5.626.181	4.981.782
Solvensprocent	17,3	17,2	13,0	18,0	16,0
Kernekapitalprocent	14,0	12,8	9,7	12,5	10,7
Egenkapitalforrentning før skat	2,0	1,0	-16,4	-4,2	-8,3
Egenkapitalforrentning efter skat	1,5	-0,3	-13,8	-4,5	-7,1
Indtjening pr. omkostningskrone	1,0	1,0	0,7	0,9	0,8
Renterisiko	0,6	0,3	-2,4	0,7	4,3
Valutaposition	2,7	75,2	87,0	72,9	78,0
Valutarisiko	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0
Udlån i forhold til indlån	88,7	86,3	80,8	95,3	108,8
Udlån i forhold til egenkapital	5,9	6,1	6,6	6,5	5,9
Årets udlånsvækst	2,2	-0,3	0,4	5,0	-1,9
Overdækning i forhold til lov om likviditet	176,4	232,4	302,0	243,3	181,2
Summen af store engagementer	74,4	12,3	39,2	17,9	134,1
Årets nedskrivningsprocent	2,4	1,8	1,6	1,9	0,8

Middelfart Sparekasse supplerer for fjerde gang årsrapporten med en redegørelse om vores arbejde med at skabe samfundsværdi. Selvom vi fik en stor anerkendelse for den seneste integrerede årsrapport, nemlig ”CSR Prisen 2012” uddelt af Foreningen af statsautoriserede revisorer, har vi valgt at gøre det anderledes i år.

Vi vælger i denne årsrapport at vise uddrag fra Samfundsværdi Redegørelsen. Såfremt du bliver inspireret, og du får lyst til at læse mere om Sparekassens værdier, holdninger og indsatser for at skabe samfundsværdi, har vi udviklet hjemmesiden www.samfundsvaerdi.dk, som vil indeholde mange flere oplysninger og informationer.

2012 - Faste grundoplysninger

Antal medarbejdere	188 eller 182 omregnet til fuld tid
Sygefravær	2,65 %
Aldersfordeling	6 % færre ansatte under 39 år end i sektoren generelt
Anciennitetsfordeling	68 % har været ansat under 10 år
Kønsfordeling	62 % er kvinder
Ledere	44 % er kvinder
Deltid	21 % er på deltid
Barsel	1 mand og 7 kvinder
Fastansatte på særlige vilkår	4 medarbejdere (2,1 %)
Ansatte i kundeeksperederende afdelinger	71,8 % (inkl. pensions- og investeringsafdelingen samt netbank support udgør tallet 75,5 %)

Intern spørgeundersøgelse
(164 besvarelser: besvarelsesprocent på 87)

Bloddonor	20 % svarende til 18 % af alle medarbejdere
Organdonor	40 % svarende til 35 % af alle medarbejdere
Rygere	9,2 % svarende til 8 % af alle medarbejdere
Psykisk helbred (god eller virkelig god)	84 % svarende til 73 % af alle medarbejdere
Fysisk tilstand i almindelighed (god eller virkelig god)	70 % svarende til 61 % af alle medarbejdere
Er tilfreds med sin vægt +/- 5 kilo	76 % svarende til 66 % af alle medarbejdere

Danmarks Bedste Arbejdsplads
I 2012 blev Middelfart Sparekasse placeret som nummer 7 i undersøgelsen foretaget af Great Place to Work – Denmark (Danmarks Bedste Arbejdsplads).

Vi har nu deltaget i undersøgelsen i 11 år. Undersøgelsen er baseret på en definition af den gode arbejdsplads som et sted, hvor medarbejderne har tillid til de mennesker, de arbejder for, er stolte af det arbejde, de udfører og føler fællesskab med deres kollegaer. 100 % er lig med højst enighed og dermed den mest positive score.

Troværdighed	87 %
Respekt	88 %
Retfærdighed	92 %
Stolthed	95 %
Fællesskab	93 %
Alt taget i betragtning - et godt sted at arbejde	97 %

Kundeanalyse
Middelfart Sparekasse deltog for tredje gang i bankanalysen ”Bedst til kunder”, som foretages af Analyse Danmark.

Undersøgelsen var i 2012 baseret på besvarelser fra 5.357 kunder i danske pengeinstitutter. Middelfart Sparekasse placerede sig i undersøgelsen på en tredjeplads i kundernes vurdering af eget primære pengeinstitut. På en skala fra 1-10 blev Middelfart Sparekasses karakter 8,1. I undersøgelsen opnår Middelfart Sparekasse en NetPromoter Score (NPS) på 33 % - dermed har Sparekassen langt flere ”promoters” (ambasadører) end ”detractors” (negative kunder). Middelfart Sparekasse bliver valgt af kunderne ud fra følgende vurderinger:

- 1. Jeg synes, min bankrådgiver gør det godt for mig (49 %).
- 2. De har en filial, der er godt placeret (36 %).
- 3. Jeg har sammenlignet med konkurrenterne og fundet, at det stadig er det bedste (26 %).

Fokus på kundetilfredshed
Middelfart Sparekasse deltager igen i 2013 i Analyse Danmarks årlige bankanalyse, og i år er vores målsætning at opnå en top 3-placering. Sideløbende med deltagelsen i Analyse Danmark undersøgelsen implementerer Sparekassen i 2013 eget værktøj til kontinuerlig måling af kundetilfredshed baseret på NetPromoter Score.

INDHOLD

Hoved- og nøgletal i Middelfart Sparekasse.....	2
Nøgletal fra Samfundsværdi Redegørelsen.....	3
Indholdsfortegnelse.....	4
Forord.....	5
Om Middelfart Sparekasse.....	6
Ledelsen i Middelfart Sparekasse.....	8
Ledelsespåtegning.....	10
Revisionspåtegning.....	12
Ledelsesberetning.....	14
God selskabsledelse.....	20
Samfundsværdi Redegørelsen 2012.....	24
Årsregnskab.....	34
Noter.....	40

FORORD

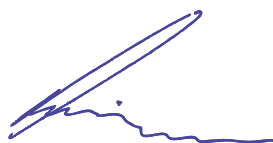
Velkommen til Middelfart Sparekasses årsrapport 2012. Denne rapport er udarbejdet, så du nemt kan dykke ned i tallene og tankerne bag vores forretning.

Du finder de væsentlige nøgletal allerede i omslaget og den større finansielle afrapportering på de følgende sider.

Vil du vide mere om Middelfart Sparekasse, kan du altid finde os på www.midspar.dk.

Vi ønsker dig god læselyst!

Med venlig hilsen

Martin Nørholm Baltser
Adm. direktør

Allan Buch
Bestyrelsesformand

OM MIDDELFART SPAREKASSE

Vores berettigelse som pengeinstitut er, at vores kunder har tillid til os og til, at vi kan levere et langsigtet og stabilt fundament for deres økonomi. I erkendelse heraf er vores vision: "Bedst til kunder". "Bedst til kunder" bliver udlevet af alle medarbejderne, og vores kunder skal mærke det i form af konkret adfærd. Budskabet er, at Sparekassen først bliver bedst til kunder, når kunderne siger det.

Sådan er vi!

Sådan er vi! er det, du som kunde og samarbejdspartner kan forvente, når du møder os i Middelfart Sparekasse:

- Vi er ordentlige og åbne overfor vores omgivelser
- Vi indgår forretninger, der skaber værdi for dig og Sparekassen
- Vi mødes i øjenhøjde
- Vi er Sparekassen, og det er vi stolte af.

Historie

Middelfart Sparekasse blev grundlagt i 1853 af Foreningen til trængende Haandværkeres og andres Understøttelse i Middelfart. Sparekassen var tænkt som en sparekasse til fælles bedste, og i den forstand lever sparekassetanken videre – om end den har fået nye klæder her 160 år senere.

*Budskabet er, at Sparekassen
først bliver bedst til kunder,
når kunderne siger det.*

Fra at være en lille, lokal sparekasse så Middelfart Sparekasse sin chance og sprang over Lillebælt til resten af Trekantområdet i 1990. Sparekassen troede på, at Trekantområdet var det rigtige sted at vokse. Det viste sig at holde stik. Først fik Fredericia en afdeling, i 1992

fulgte Kolding og Vejle efter, og i dag har Sparekassen 11 afdelinger på Fyn og i Jylland.

Samfundsansvar siden 1853

I Middelfart Sparekasse er CSR, eller det at skabe samfundsværdi, integreret i virksomhedens strategi og forretningsaktiviteter. Det at skabe samfundsværdi er - og har altid været - en del af dét, som giver Sparekassen berettigelse. Middelfart Sparekasses samfundsmæssige engagement kan føres helt tilbage til Sparekassens grundlæggelse i 1853. Allerede dengang var Sparekassens grundfilosofi, at beslutninger skulle være til gavn for forretningen og samtidig bidrage til samfundet. Og det er netop dét, som CSR drejer sig om.

Middelfart Sparekasse i vækst

Middelfart Sparekasse har oplevet en flot fremgang de seneste år, og i 2012 bød vi velkommen til et rekordhøjt antal nye kunder. Vi mærker en stor efterspørgsel efter den måde, vi driver pengeinstitut på, og en kundetilgang på 10 % må betegnes som yderst positivt. Ikke mindst set i lyset af at langt de fleste kunder er kommet til os på opfordring fra eksisterende. Vi gør da også alt, hvad vi kan i vores daglige virke for at pleje og fastholde vores gode ry ved at behandle vores kunder godt. At sørge for at de er tilfredse og anbefaler os til andre, er den bedste markedsføring, vi kan tænke os.

Vi er overbeviste om, at der mere end nogensinde er brug for et pengeinstitut, hvor der er plads til alle. Vi vil være en sparekasse for alle - både de, der kommer til kassen med deres bankbog, og dem, der benytter digitale services.

Middelfart Sparekasse
Havnegade 21
5500 Middelfart

CVR: 24 74 48 17
Stiftet: 1853
Hjemsted: Middelfart
Telefon: 64 22 22 22
Internet: www.midspar.dk

LEDELSEN I MIDDELFART SPAREKASSE

MIDDELFART SPAREKASSE ER EN SELVEJENDE INSTITUTION

REPRÆSENTANTSKAB

Valgkreds 1 Middelfart, Strib og Odense

Allan Buch
Poul Andersen
Jacob Elkjær
Birgitte Aa. Kibenich
Lars J. Jeppesen
Gitte Hein
Jens Backer Mogensen
Steen F. Kjær
Søren Illum Nielsen
Henning Zederkof
Ole Olsen
Jan Meldgaard
Birthe Vorsum
Bo Smith
Henrik Olesen

Valgkreds 2 Fredericia

Bjarne Wethe
Kenny Bruun Olsen
Tommy Dueholm
Ole Nikolajsen

Valgkreds 3 Vejle, Vinding, Ødsted

Marlene Jørgensen
Hans Erik Pedersen
Jan Andersen
Hans Boesen
Kurt Espesen
Inge Hvilsted
Bo Skouby

Valgkreds 4 Uldum, Hedensted og Horsens

Jørgen Andersen
Dorte Sundall
Søren Moss Rasmussen
Bo Hviid Hansen
Jørgen L. Poulsen
Peter Skov

Valgkreds 5 Kolding

Charlotte Szocska
Finn Lund Clausen
Laila Bro
Niels A. Michaelsen

BESTYRELSE

Allan Buch, formand
Søren Andersen, næstformand
Søren Illum Nielsen
Åge Almtoft
Niels Anker Michaelsen
Bo Smith
Helle Lund Gregersen
Ulrik Sørensen
Pia Kjær Nielsen

Revisionsudvalg

Åge Almtoft, udvalgsformand
Søren Andersen
Søren Illum Nielsen

Allan Buch
Niels Anker Michaelsen
Bo Smith
Helle Lund Gregersen
Ulrik Sørensen
Pia Kjær Nielsen

Risiko- og instruksudvalg

Søren Andersen, udvalgsformand
Allan Buch
Niels Anker Michaelsen
Pia Kjær Nielsen

Vederlags- og nomineringsudvalg

Bo Smith, udvalgsformand
Helle Lund Gregersen
Ulrik Sørensen
Søren Illum Nielsen

God selskabs- ledelse

Bo Smith, udvalgsformand
Helle Lund Gregersen
Niels Anker Michaelsen

DIREKTION

Martin Nørholm Baltser
Adm. direktør

LEDELSESHVERV

BESTYRELSE

Allan Buch

Bestyrelsesformand

Bestyrelsesmedlem i:

- Ulykkesforsikringsforbundet for dansk Fiskeri G/S, formand
- Danske Fiskeres Forarbejdningsindustri A/S, næstformand
- Middelfart Spildevand Holding A/S, formand
- Middelfart Spildevand A/S, formand
- Bælternes Fiskeriforening
- Middelfart Service A/S
- De Sydlige Farvandes Gensidige Forsikring for Fiskefartøjer, formand

Ejer af: Skrillinge Strand Bundgarnsfiskeri

Bestyrer: Bælternes Puljefiskeri

Direktør i: Fiskeriselskabet Område 22 ApS

- Komplementarselskabet Vesterballevej 25 ApS
- Komplementarselskabet Vesterballevej 25 af 6. december 2012 ApS
- Partnerselskabet af 1. januar 2010

Åge Almtoft

Bestyrelsesmedlem

Bestyrelsesmedlem i:

- Dal-Bo Holding A/S

Direktør i: Dal-Bo A/S

Direktør i: Almtoft Invest ApS

Helle Lund Gregersen

Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem

Bestyrelsesmedlem i:

- Green Network

Bo Smith

Bestyrelsesmedlem

Bestyrelsesmedlem i:

- Voldby Vindmøllelaug I/S, formand

Direktør i: Byskov & Smith ApS

Direktør i: Bo Smith Holding ApS

DIREKTION

Martin Nørholm Baltser

Adm. direktør

Bestyrelsesmedlem i:

- Leasing Fyn Bank A/S
- Leasing Fyn Middelfart A/S
- Et godt Hjem A/S, formand
- Nem Forsikring A/S
- Kulturøen A/S
- Trekantens Ejendomsselskab A/S
- Garanti Invest A/S
- Forsikringsamarbejdet A/S
- Sparekassekollegiet A/S, formand

Søren Illum

Bestyrelsesmedlem

Bestyrelsesmedlem i:

- EUC Lillebælt

Niels Anker Michaelsen

Bestyrelsesmedlem

Bestyrelsesmedlem i:

- Trolle Advokatpartnerselskab
- MELES Insurance A/S
- Dachser Danmark A/S
- Locon ApS

LEDELSESPÅTEGNING

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2012 for Middelfart Sparekasse og koncernen.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og Middelfart Sparekasses aktiver og passiver, den finansielle stilling pr. 31. december 2012 samt af resultatet

af koncernens og moderselskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2012.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og Middelfart Sparekasse kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Middelfart, den 19. marts 2013

Direktion:

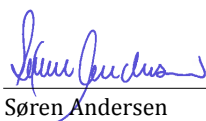

Martin Nørholm Baltser
Adm. direktør

Bestyrelse:

Allan Buch
Formand

Søren Andersen

Søren Illum Nielsen

Åge Almqvist

Niels Anker Michaelsen

Børge Smith

Helle Lund Gregersen
Medarbejdervalgt

Pia Kjær Nielsen
Medarbejdervalgt

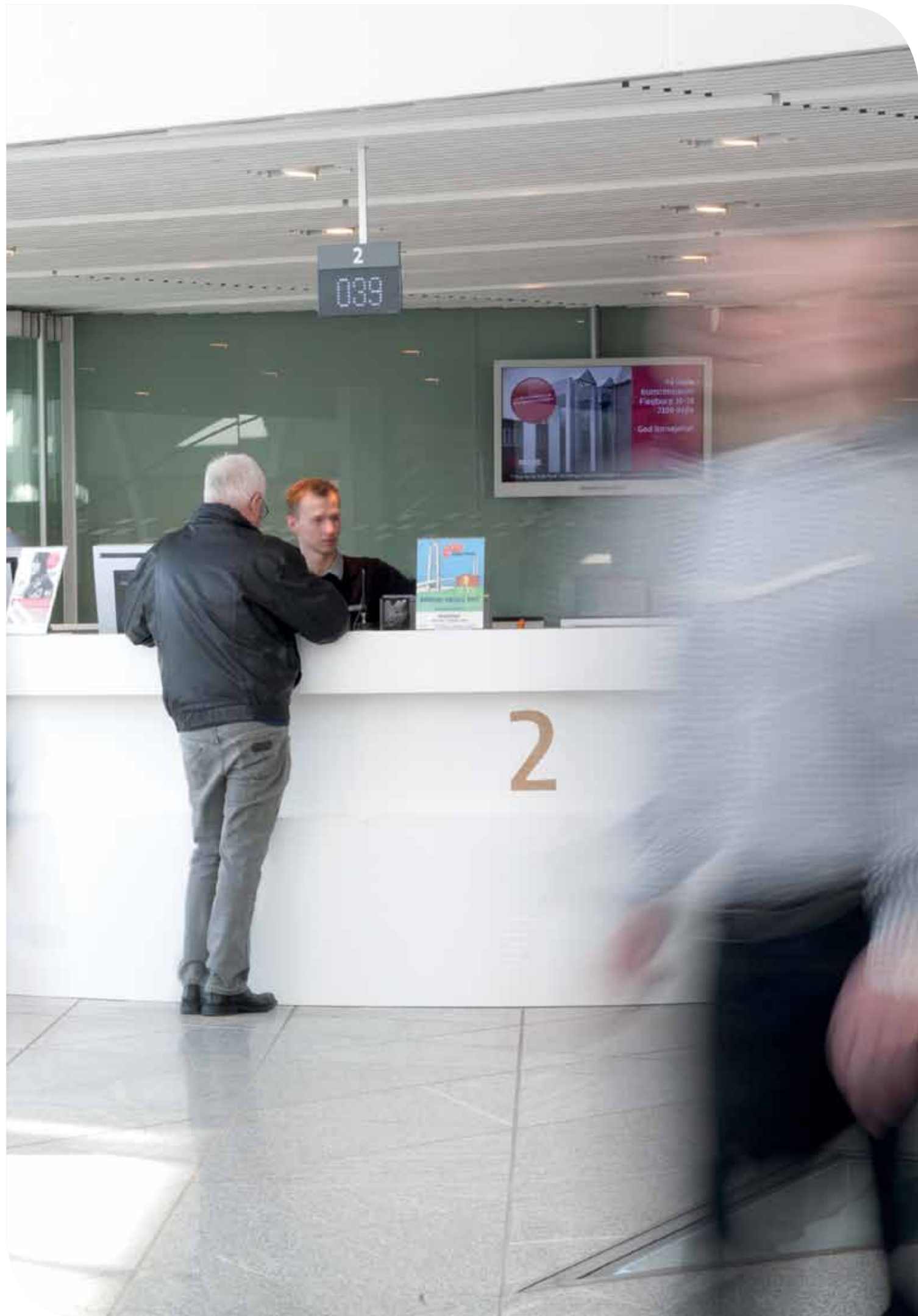
Ulrik Sørensen
Medarbejdervalgt

Repræsentantskabsmøde:

Årsrapporten for året 2012 er godkendt på det ordinære repræsentantskabsmøde afholdt i Middelfart den 19. marts 2013.

Dirigents underskrift

REVISIONSPÅTEGNING

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS ERKLÆRING

Til garanterne i Middelfart Sparekasse

Påtegning på koncern - og årsregnskab

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Middelfart Sparekasse for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2012, der omfatter resultatopgørelse, aktiver, passiver, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel koncernen som Sparekassen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og

oplysninger i koncernregnskabet og årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for Sparekassens udarbejdelse af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af Sparekassens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, og om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og Sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2012 samt af resultatet af koncernens og Sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2012 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til lov om finansiell virksom-

hed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af koncernregnskabet og årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet.

Peter Hededam Christensen
Statsautoriseret revisor

Middelfart, den 19. marts 2013

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Vesterballevej 27
7000 Fredericia

Michael Laursen
Statsautoriseret revisor

LEDELSESBERETNING

Hovedaktivitet

Middelfart Sparekasses hovedaktivitet er at udbyde finansielle produkter til privat- og erhvervskunder i primært Trekantområdet samt på Fyn. Koncernen ønsker at tilbyde kunderne et bredt sortiment af produkter kombineret med personlig og kompetent rådgivning.

Tilfredsstillende indtjening og solide nøgletal

Resultat før skat, tab og nedskrivninger (inkl. resultat af datterselskaber) udgør 137,8 mio. kr. i 2012 mod 99,2 mio. kr. i 2011 på koncernniveau. Tab og nedskrivninger udgør 118,6 mio. kr., hvorefter resultat før skat for 2012 lander på 19,3 mio. kr. Ligesom i øvrige pengeinstitutter har Sparekassen implementeret Finanstilsynets nye nedskrivningsregler i 2012. Implementeringen af dette nye regelsæt har medført op mod 50 % af årets nedskrivninger.

Det kan endvidere oplyses, at Middelfart Sparekasse i februar 2013 har haft ordinært besøg af Finanstilsynet. I den forbindelse har Middelfart Sparekasse foretaget yderligere nedskrivninger på udvalgte engagementer for i alt 12,8 mio. kr. efter Finanstilsynets anvisning. Middelfart Sparekasse har indregnet disse nedskrivninger i årsrapporten for 2012. Finanstilsynets redegørelse forventes offentliggjort på www.midsp.dk medio april 2013.

2012 har været et drifts- og konsolideringsår med et meget stærkt omkostningsfokus på Sparekassens administrative funktioner. Andelen af administrative medarbejdere er reduceret til 28 % af medarbejderstaben mod 35 % året før.

Samtidig er der skabt vækst i de kundevendte afdelinger resulterende i 400 nye kunder om måneden og et løft i Sparekassens udlån på ca. 2 %. Endelig kan Sparekassen glæde sig over en stigning i koncernens egenkapital på 7 % til nu 650 mio. kr.

Bundlinjeresultatet vurderes som værende tilfredsstillende - særligt i betragtning af det faktum, at Middelfart Sparekasse i 2012 har nedskrevet ca. 50 mio. kr. på engagementer, grundet Finanstilsynets nye nedskrivningsregler. Med ca. 47.000 kunder fordelt på 12 ekspederende afdelinger har Sparekassen i de senere år skabt et godt grundlag for at imødegå fremtidens udfordringer. Den store tilgang af kunder i Middelfart Sparekasse i 2012 er samtidig årsagen til en for branchen ret usædvanlig vækst i udlånet.

Sparekassens medarbejdere udgør et stærkt og helt arbejdsfællesskab. I fællesskab har ledelse og medarbejdere i 2012 udarbejdet en ny strategi "Strategi 2015 - Den Gyldne Middelvej", hvor der tones yderligere op for kundefokus via visionen "Bedst til kunder" samtidig med, at der anlægges en mere forretningsorienteret profil.

En af udfordringerne for Sparekassen de kommende år er, at Sparekassen ligesom den øvrige finansielle sektor fortsat skal polstres mere rent økonomisk. Det er en konsekvens af den finans- og gældskrise, som alle har lidt under i efterhånden 5 år. Sparekassens resultat for 2012 er tilfredsstillende, men der er dog ingen tvivl om, at Middelfart Sparekasse kan og skal løfte de økonomiske resultater yderligere.

En af de ting, der har forbedret den økonomiske bundlinje er, at der er skabt en endnu bedre balance mellem Sparekassens hoved og krop, dvs. mellem administrationen og de kundeorienterede afdelinger. Middelfart Sparekasse har styrket de kundeorienterede afdelinger med et pænt antal medarbejdere – herunder også i de nye afdelinger i Horsens og Odense, der udvikler sig positivt. Samtidig har Sparekassen måttet sige farvel til medarbejdere i administrative stillinger. Sparekassens øverste ledelse er også blevet slanket. Den består nu af adm. direktør Martin Baltser og vicedirektør Peter Møller.

Det giver en ny holdopstilling i Sparekassen, der er klar til en kontrolleret offensiv strategi. En offensiv strategi med fortsat kundenærhed og med fortsat opretholdelse af troen på sammenhæng mellem dygtige medarbejdere og kunder.

Samlet set er Sparekassens situation ultimo 2012 tilfredsstillende ud fra følgende faktorer:

- Resultat på koncernniveau på 19,3 mio. kr. før skat
- En fortsat betydelig tilgang af nye kunder
- Sparekassens solvensprocent på 17,3 %, hvilket er væsentligt over et individuelt solvensbehov på 10,3 %
- Sparekassen har en likviditetsoverdækning på 176,4 % mod lovens krav på 50 %
- Sparekassen har et stort indlånsoverskud på ca. 800 mio. kr.
- Begrundet forventning om pæne resultater i årene fremover.

Solvens og kapitaldækning

Middelfart Sparekasses solvensprocent udgør på koncernniveau 17,1 % ultimo december 2012 (16,6 % i 2011) og 17,3 % på Sparekasseniveau (17,2 % i 2011). I 2012 påvirkes solvensen bl.a. af, at Sparekassens basiskapital udgør ca. 880 mio. kr. som følge af en stigning i garantkapital på 32 mio. kr. i 2012. Stigningen i garantkapital samt årets resultat opvejes dog af et fald i den medregnede supplerende kapital på 55 mio. kr. grundet regler om delvis medregning af supplerende kapital, når der er mindre

end 3 år til forfald på ansvarlige lån. Hertil kommer et fald i Sparekassens markedsrisiko på 275 mio. kr. mod en mindre stigning i kreditrisikoen på 26 mio. kr. Samlet set betyder dette et fald i Sparekassens risikovægtede poster på 148 mio. kr.

Det individuelle solvensbehov (ej revideret) andrager 10,3 % pr. 31. december 2012, således at Sparekassen har en kapitalbuffer på 7 %, hvilket betegnes som meget tilfredsstillende. Samtidig betyder det også, at Middelfart Sparekasse har en solvensprocent på mere end det dobbelte af lovens krav på 8 %. Det individuelle solvensbehov er gennemgået af Finanstilsynet i forbindelse med deres ordinære besøg i februar 2013.

En af Middelfart Sparekasses prioriteringer er at bibeholde en stærk soliditet. Udover den hybride kernekapital på 110 mio. kr. fra Bankpakke II består den ansvarlige kapital af supplerende kapital, hvoraf 179 mio. kr. må medregnes i basiskapitalen. Basiskapitalen består desuden af garantkapital for 294 mio. kr. og overførte overskud på 345 mio. kr.

Markedet for kapitalformidling til sektoren er igennem de senere år blevet vanskeligere. I lyset heraf arbejder Middelfart Sparekasse med en strategiplan for årene frem til 2021 til sikring af, at Sparekassen kan gøre sig uafhængig af statslig hybrid kapital samt ansvarlige lån med kreditinstitutter som udstedere. Det er ledelsens vurdering, at solvensen er tilstrækkelig til at dække den risiko, der er forbundet med Middelfart Sparekasses aktiviteter i årene fremover. Det er desuden ledelsens vurdering, at Sparekassen med denne strategiplan vil være fuldt ud i stand til at imødekomme kravene i Basel III, der forventes fuldt implementeret i januar 2019.

Middelfart Sparekasse anvender standardmetoden for kredit- og markedsrisici samt basiskapitalmetoden for operationelle risici, men vil løbende vurdere behovet og arbejde med, at der i risikostyringen indføres gradvist mere avancerede modeller. Ligeledes vurderer Spare-

kassen løbende sin metode til opgørelse af det individuelle solvensbehov, hvilket har betydet en omlægning til Finanstilsynets nye 8+ opgørelsesmetode. En beskrivelse af 8+ metoden til opgørelse af solvensbehovet samt de forudsætninger, der lægges til grund herfor, er beskrevet i særskilt redegørelse, der kan findes på hjemmesiden www.midspar.dk/rapportering. Opgørelsen af solvensbehovet er baseret på kapitaldækningsbekendtgørelsens bestemmelser og på den af Finanstilsynet udstedte vejledning vedrørende opgørelse af solvensbehov.

Sparekassen skal i henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsen offentliggøre en række yderligere oplysninger om Sparekassens risikoforhold. Disse kan findes på hjemmesiden www.midspar.dk/rapportering.

Likviditet

Middelfart Sparekasses likviditet er opgjort i henhold til paragraf 152 i "Lov om finansiel virksomhed" og udgør 1.671 mio. kr. ved udgangen af 2012. Det svarer til en likviditetsmæssig overdækning på 176,4 %. Overdækningen på likviditet pr. 31. december 2012 sammensættes bl.a. af et indlånsoverskud på ca. 800 mio. kr. - heraf udgør ekstern funding ca. 484 mio. kr.

I forbindelse med beregningen af likviditetsoverdækningen foretages stresstests af den fremtidige likviditet. Det gøres for at sikre, at likviditetsberedskabet er tilstrækkeligt til mere end den fastlagte tidshorisont på 3 måneder givet et hårdt stress-scenarium, hvor Sparekassens finansiering ikke kan refinansieres, og hvor der foretages et haircut på beholdningen af obligationer og aktier. Med et sådant meget pessimistisk scenarie vil Sparekassens likviditetsoverdækning stadig overstige lovkravet med 17,6 procentpoint.

Risikostyring

Risikostyring har været et væsentligt element i forretningen, siden Sparekassen blev etableret i 1853. Således har det både i tider med lav- og højkonjunkturer været et centralt mål for Sparekassen, at Sparekassens risikoprofil står i et

hensigtsmæssigt forhold til kapitalgrundlaget. De forskellige risici, som Sparekassen påtager sig og måden, hvorpå disse risici overvåges og styres, er forklaret i Sparekassens risikorapport på www.midspar.dk/rapportering.

Som følge af både den makroøkonomiske og branchebetingede turbulens over de seneste år er også omverdenens fokus i højere grad rettet mod pengeinstitutternes risikostyring. Som et resultat heraf blev 2011 året, hvor Finanstilsynet introducerede "Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl.", der bl.a. introducerede et omfattende sæt af bestemmelser for pengeinstitutters risikostyring. Sparekassen har fuldt ud implementeret ovennævnte bekendtgørelse og har som følge heraf forretningsgange på alle væsentlige risikoområder. Henriette Johansen er i 2012 udnævnt til risikoansvarlig med ansvar for risikostyringen i Middelfart Sparekasse.

Takket være Sparekassens relativt konservative kreditpolitik samt en kontrolleret risikoappetit på både kredit-, markedsrisiko og likviditetsrisikoområdet under årene med højkonjunkturer er dette ekstra fokus på Sparekassens risikostyring blot en forlængelse af det arbejde, der allerede eksisterer i Sparekassen.

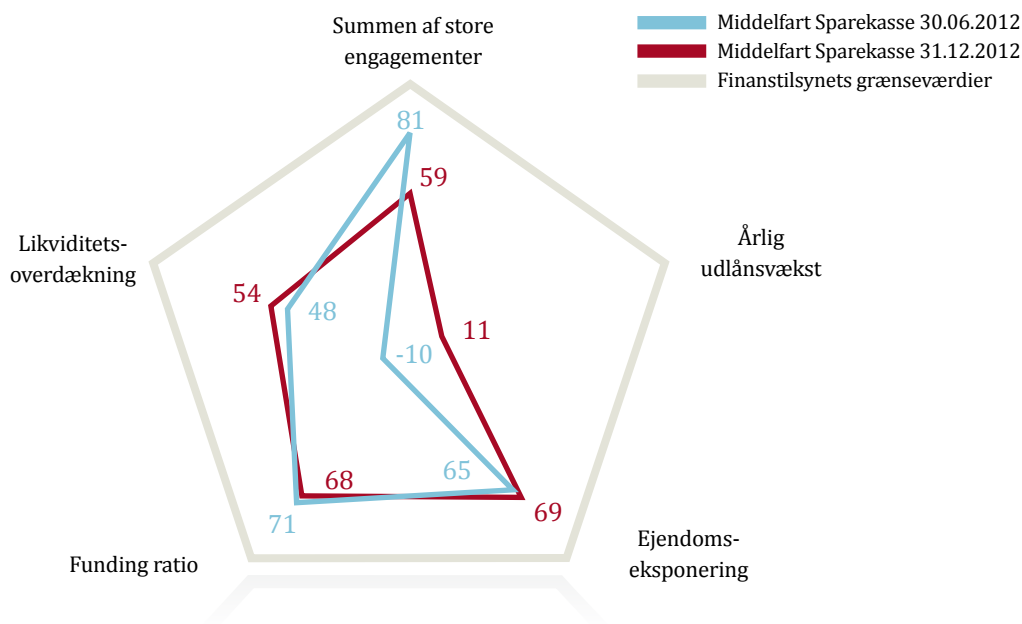
Tilsynsdiamanten

Middelfart Sparekasse overholder alle krav i Finanstilsynets Tilsynsdiamant. Tilsynsdiamanten skal give et billede af, om et pengeinstitut drives med det rette niveau af risici, og om pengeinstituttet er finansielt robust. Sparekassen har siden indførelsen af Tilsynsdiamanten altid levet op til kravene heri.

De 5 krav omhandler Sparekassens ejendomseksponering, likviditetsoverdækning, udlånsvækst, funding ratio samt summen af store engagementer. I figuren på næste side ses Tilsynsdiamanten på Middelfart Sparekasse pr. 31. december 2012.

Forretningsmæssige og finansielle risici

I forbindelse med driften af Sparekassen er de primære risikoområder kredit- samt markedsri-

Tilsynsdiamanten	Finanstilsynets grænseværdier	Middelfart Sparekasse	Godkendt
Summen af store engagementer	Maks. 125 %	74,4 %	✓
Årlig udlånsvækst	Maks. 20 %	2,2 %	✓
Ejendoms-eksponering	Maks. 25 %	17,1 %	✓
Funding ratio	Maks. 100 %	67,6 %	✓
Likv. overdækning	Min. 50 %	176,4 %	✓

sici. De overordnede rammer for risiko- og kapitalstyring er fastlagt af bestyrelsen, som løbende modtager rapportering om udviklingen i risici samt tildelte rammer. Sparekassens kreditrisici styres med udgangspunkt i Sparekassens kreditpolitik, der skal sikre, at der er balance mellem indtjening og risiko. Sparekassens primære kunder er private samt små og mellemstore erhvervskunder. Alle væsentlige kunder vurderes periodisk individuelt. Individuelle nedskrivninger foretages, når det er sandsynligt ud fra objektive kriterier, at kunden ikke vil være i stand til helt eller delvist at tilbagebetale lån eller kreditter. Gruppevis nedskrivninger af porteføljer foretages, når objektive indikationer viser værdiforringelse af udlånsgrupperne. Sparekassen fokuserer på, at der sikres en ef-

fektiv styring af udlånsporteføljen, således at kreditrisikoen begrænses mest muligt. Sparekassens markedsrisici har for hvert af områderne rente-, valuta- og aktierisiko fastsatte rammer, som rapporteres månedligt til bestyrelsen. Samtidig er der fokus på, at der skal være balance mellem afkast og risici.

Intern revision

Tidligere intern revisionschef Susanne Overgaard Nielsen er fratrådt pr. 31. december 2012. Ny intern revisionschef er Allan Westmann Hjæresen, som er tiltrådt pr. 1. marts 2013. Som følge heraf er der ingen revisionspåtegning fra intern revision på årsregnskabet for 2012.

Samfundsansvar

At arbejde med samfundsansvar har været naturligt for Middelfart Sparekasse i mange år. Det er ikke filantropi, men er medvirkende til, at Sparekassen kan drives som en bæredygtig forretning. Middelfart Sparekasse støtter, og har altid støttet, det lokale foreningsliv i markedsområderne. Sparekassen ønsker at være en aktiv medspiller i og med den enkelte forening, for når omgivelserne trives og udvikler sig positivt, så smitter det af på Sparekassen og omvendt. Det handler ikke om politisk korrekthed, blot om sund fornuft og en bevidsthed om en dynamik, som kan skabes i fællesskab med andre. Sparekassen har udviklet særlige produkter såsom MS Fokus samt Energilån, der understøtter holdningen om at udvise ordentlighed overfor det samfund og den verden, som Sparekassen er en del af.

Det er muligt at læse meget mere om Middelfart Sparekasses samfundsansvar i årsregnskab eller på www.samfundsvaerdi.dk.

Revisionsudvalg

Middelfart Sparekasse har i 2009 nedsat et revisionsudvalg bestående af Sparekassens bestyrelse med bestyrelsesmedlem Åge Almtoft som formand for udvalget. Udvalgets opgaver omfatter:

- Overvågning af regnskabsaflæggelsesprocessen
- Overvågning af, om Sparekassens interne kontrolsystem, interne revision og risikostyringssystemer fungerer effektivt
- Overvågning af den lovpligtige revision af årsregnskabet m.v.
- Overvågning af og kontrol med revisors uafhængighed.

Udvalget mødes efter en fast mødeplan med den eksterne revision 4 gange om året.

God selskabsledelse

Middelfart Sparekasse redegør på

www.midspar.dk/rapportering for, hvorledes der leves op til Finansrådets anbefalinger for god selskabsledelse. Middelfart Sparekasse lever i vidt omfang op til anbefalingerne.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er fra regnskabsårets udløb og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Vederlag til ledelsen

Ledelsens aflønning er fast og nærmere beskrevet i årsregnskabets note 7. Sparekassens ledelse har udarbejdet en lønpolitik og -praksis for aflønning af ledelsen og andre ansatte med indflydelse på Sparekassens risikoprofil. Denne fremgår af www.midspar.dk/selskabsledelse.

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivninger på udlån. Ledelsen vurderer, at usikkerheden er på et niveau, der er forsvarligt i forhold til det retvisende billede af årsregnskabet. Der henvises i øvrigt til afsnittet om anvendt regnskabspraksis.

Forventninger til 2013

Det er ledelsens forventning, at den store overdækning på likviditet og soliditet gør, at Middelfart Sparekasse fortsat har plads til nye kunder. Især er Sparekassen meget interesseret i at låne penge ud til privatkunder samt finansiere de mindre og mellemstore erhvervsdrivende i hele markedsområdet.

Forventningerne til resultatet for 2013 er et overskud på 30-50 mio. kr. før skat, hvilket er et udtryk for optimisme i egne rækker vedrørende kundesammensætningen og de samlede forretningsmæssige muligheder, jf. Sparekassens "Strategi 2015 - Den gyldne middelvej".

GOD SELSKABSLEDELSE

REDEGØRELSE FOR GOD SELSKABSLEDELSE I MIDDELFART SPAREKASSE · FEBRUAR 2013

Indledning

Middelfart Sparekasse drives af et ønske om at opføre sig ordentligt og ansvarligt og derigennem skabe merværdi for det samfund, vi er en del af. Det mener vi, at vi bedst muligt opnår gennem en åben og inddragende dialog med vores interessenter.

I naturlig forlængelse heraf har Sparekassen forholdt sig til "Anbefalinger for god selskabsledelse", som Komiteen for god Selskabsledelse udgav i 2001, og som siden er udviklet og revideret ganske væsentligt.

Helt i tråd med Sparekassens ønske om åbenhed har vi valgt at rapportere indenfor alle områder i "Anbefalinger for god selskabsledelse". På den baggrund har Sparekassens bestyrelse siden 2010 haft et særligt udvalg: "Udvalget for god selskabsledelse". Dette udvalg har blandt andet til opgave at udarbejde oplæg til den samlede bestyrelse om anbefalingerne og påse, at Sparekassens værdier samt eksterne forventninger indgår i den måde, vi lever op til anbefalingerne på.

Udviklingen i bestyrelsen i 2012

Bestyrelsessammensætningen har i 2012 været uændret i forhold til 2011.

På det første ordinære bestyrelsesmøde efter det ordinære repræsentantskabsmøde i marts konstituerede bestyrelsen sig igen med Allan Buch som formand og Søren Andersen som næstformand.

En evaluering af udvalgssammensætningen i 2012 har resulteret i, at revisionsudvalget

nu består af den samlede bestyrelse med Åge Almtoft som formand, og at Bo Smith er blevet formand for både vederlags- og nomineringsudvalget samt udvalget for god selskabsledelse.

Det var en enig bestyrelse, der ansatte Martin Nørholm Baltser til ny administrerende direktør fra 1. januar 2012, og bestyrelsen har i 2012 udviklet et særdeles godt samarbejde med Martin Nørholm Baltser.

Repræsentantskabsvalg og garantkredse

2012 bød på repræsentantskabsvalg. Med valget blev den omlægning af garantkredsene, som blev påbegyndt i 2010, planmæssigt gennemført. Ved valget kunne Sparekassen byde velkommen til 8 nyvalgte repræsentantskabsmedlemmer.

Repræsentantskabsseminarer

I 2010 startede Sparekassen med at afholde seminarer for repræsentantskabet. Dette er fortsat i 2012, hvor der er afholdt 3 seminarer i hhv. februar, april og oktober.

Det er en vigtig opgave for bestyrelsen at fortsætte arbejdet med at klæde repræsentantskabet bedre på som ambassadører for Sparekassen. Ligeledes er det en vigtig opgave for bestyrelsen at højne repræsentantskabsmedlemmernes kompetencer som fremtidige kandidater til bestyrelsen – ikke mindst set i lyset af de skærpede krav til bestyrelsens viden og erfaring, som Finanstilsynet offentliggjorde i juli 2012.

På seminarerne har repræsentantskabet været rundt om følgende områder:

- Ledelse af pengeinstitutter og repræsentantskabets fremtidige rolle
- Repræsentantskabets opgave i forbindelse med godkendelse af årsrapporten
- Ambassadørrollen
- God selskabsledelse
- Generelt om repræsentantskabets rolle og arbejde (i forbindelse med velkomst til 8 nye repræsentantskabsmedlemmer)
- Bestyrelsens rolle og arbejde, herunder evalueringsprocessen
- Sparekassens kulturanalyse
- Sparekassens nye værdigrundlag
- Vurdering af creditsager, herunder nedskrivninger
- Ny forretningsmodel
- Sparekassens succeskriterier ultimo 2015.

Ny ledelses- og organisationsstruktur

I 2012 har bestyrelsen sammen med den nye administrerende direktør, Martin Nørholm Baltser, haft en vigtig opgave i at få en ny ledelses- og organisationsstruktur på plads i Sparekassen. Dette har bl.a. betydet en rationalisering af den daglige ledelse, således at den nu består af 2 personer, den administrerende direktør og en vicedirektør, mod før 5 personer. Endvidere er den værdihierarkiske organisation blevet erstattet af en ny organisationsstruktur med tydelige referencelinjer, hvor organiseringen afspejler praksis og faglige kompetencer.

Strategiarbejde – ”Strategi 2015”

Allerede kort efter sin tiltræden indledte Martin Nørholm Baltser en proces med udvikling af et nyt værdigrundlag og en strategi for årene 2013, 2014 og 2015. Med dyb respekt for de eksisterende værdier, som blev indført for ca. 20 år siden, og som med stor succes har båret Sparekassen siden, har hele organisationen – inklusive repræsentantskab og bestyrelse – i 2012 forholdt sig til, hvilket værdigrundlag og hvilken strategi der skal sikre, at Sparekassen kan forblive et selvstændigt pengeinstitut.

Resultatet af processen blev offentliggjort den 7. januar 2012 og kan findes på www.midspar.dk/nystrategi.

Forretningsmodel

Til brug for strategiprocessen - og med et ønske om at forenkle den eksisterende forretningsmodel - udarbejdede bestyrelsen på bestyrelsesseminaret i juni 2012 grundlaget for en ny forretningsmodel, som på én side beskriver Sparekassens eksistensberettigelse og Sparekassens måde at drive forretning på. Den nye forretningsmodel, som blev endelig vedtaget i december 2012, vil således danne grundlag for fremtidige strategiske beslutninger.

Ny garantklasse og nye regler for garantkapital

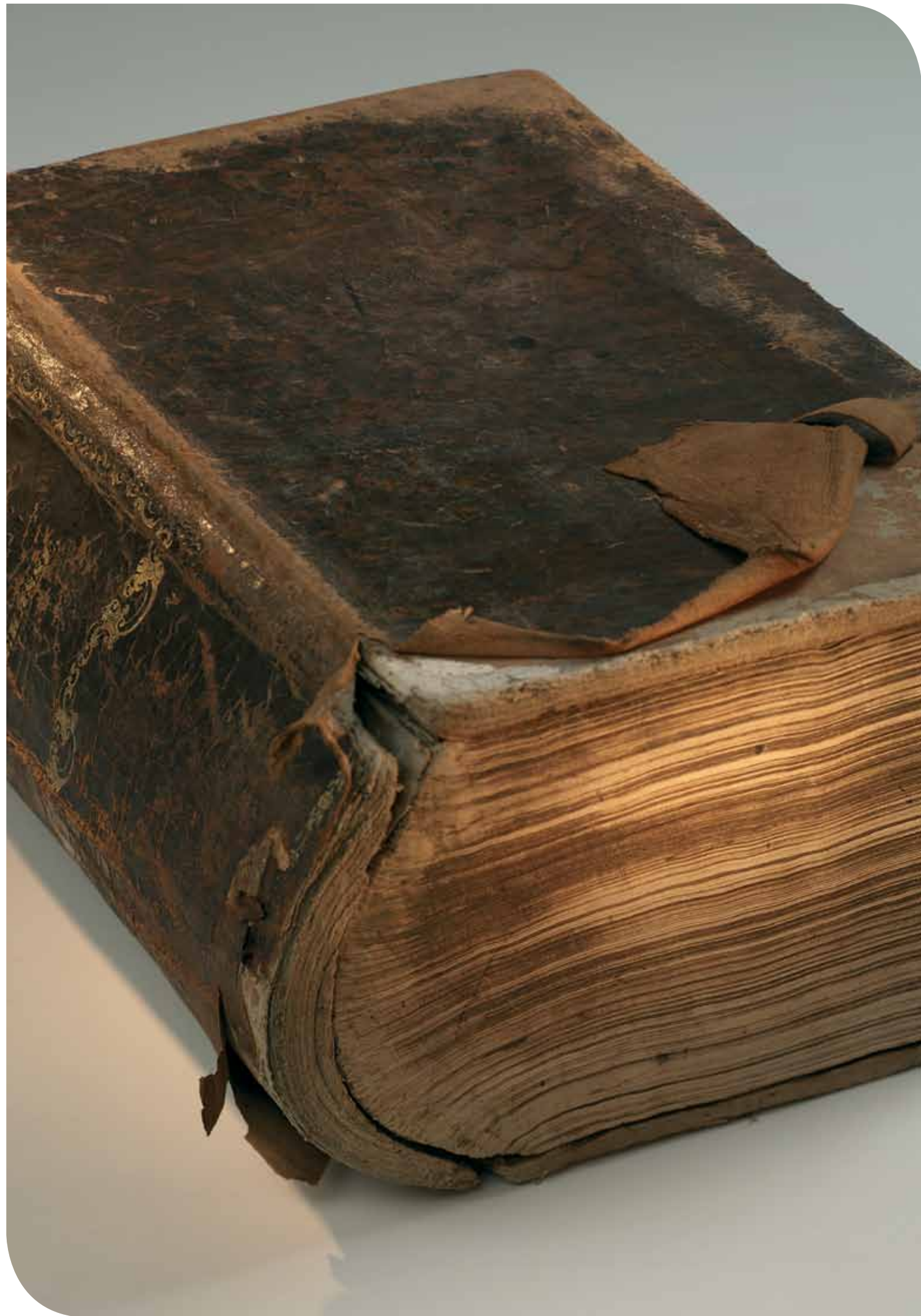
For at styrke Sparekassens kapitalberedskab vedtog repræsentantskabet en ændring af Sparekassens garantsystem på det ordinære repræsentantskabsmøde i marts 2012. Rammerne for tegning af garantkapital er herefter udvidet, og der er kommet en særlig garantklasse beregnet på særligt formuende privatkunder og virksomheder. Der kan læses mere om garantklasserne under pkt. 1.1 i rapporten for god selskabsledelse på vores hjemmeside.

For at imødekomme en ny bekendtgørelse (Bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital i pengeinstitutter) blev det også nødvendigt at ændre i vedtægterne, idet garanterne ikke længere må stilles en bestemt rente i udsigt på forhånd. Reglerne rummer imidlertid mulighed for, at bestyrelsen vedtager en forrentningspolitik, der udtrykker bestyrelsens (uforbundene) forventninger til årets forrentning af garantkapitalen. Forrentningspolitikken findes på Sparekassens hjemmeside. Den endelige rente skal godkendes af repræsentantskabet på det ordinære repræsentantskabsmøde efter et regnskabsårs afslutning.

Fokus på risikostyring, soliditet og indtjening

Med henblik på at sikre Sparekassens selvstændighed i årene fremover har bestyrelsen

fastholdt fokus på risikostyring, soliditet og indtjening igennem 2012. Således er der bl.a. udarbejdet en oversigt over samtlige risikoindikatorer, ligesom solvensoverdækningen er øget med 1,2 procentpoint. Bestyrelsen har sammen med den administrerende direktør ligeledes justeret omkostningerne i forhold til indtjeningsniveauet, hvilket bl.a. har betydet en tilpasning af organisationen samt frasal og udlicitering af en række forretningsområder.

Effektivisering af bestyrelsesarbejdet

De stigende krav i den finansielle sektor stiller stadig større krav til bestyrelsesarbejdet, herunder bl.a. til informationskanaler, kommunikationsform og dokumenthåndtering. Derfor ønsker bestyrelsen løbende at digitalisere en større del af arbejdet. Bestyrelsen har siden 2008 haft et bestyrelsesintranet med relevante dokumenter og informationer.

Som en del af ovennævnte udvikling implementerede bestyrelsen i foråret 2012 en ny bestyrelsesportal "Admincontrol", som fungerer som dokumentarkiv med adgang til alle relevante dokumenter tilbage til 2007, herunder bl.a. alt materiale fra bestyrelsesmøder, udvalgsmøder, repræsentantskabsmøder og korrespondance med Finanstilsynet. Endvidere indkaldes der til bestyrelsesmøder og udvalgsmøder fra "Admincontrol", ligesom portalen anvendes til elektronisk behandling af indstillinger og låneansøgninger. Med implementeringen af den nye portal fik alle bestyrelsesmedlemmer udleveret en iPad med simkort, hvorfra der er adgang til portalen via en applikation. Bestyrelsesmedlemmerne har således adgang til portalen døgnet rundt i hele verden, ligesom iPad'en er blevet et uundværligt redskab for bestyrelsen under bestyrelses- og udvalgsmøderne.

Det igangsatte arbejde med udvikling af et nyt elektronisk system til administration af bestyrelsens møder, opgaver og ansvar – et såkaldt årshjul – er desværre ikke færdigt ved udgangen af 2012. Ved indgangen til 2013 vil det således blive vurderet, hvilken digital platform årshjulet for 2013 vil tage udgangs-

punkt i. Dette vil blive vurderet i samråd med de stabsfunktioner i Sparekassen, der arbejder med ledelsesrapportering og/eller har et tæt samarbejde med bestyrelsesudvalgene.

Anbefalingerne for god selskabsledelse

Det er op til den enkelte virksomhed, om anbefalingerne fra Komiteen for god selskabsledelse følges. Princippet er imidlertid, at virksomhederne forholder sig til samtlige punkter og følger "comply or explain" (følg eller forklar) princippet, hvor der angives en forklaring, såfremt virksomheden ikke følger anbefalingerne. Desuden er det Finansrådets anbefaling, at institutterne forholder sig til afsnit 4 ("Det øverste og centrale ledelsesorgans opgaver og ansvar"), afsnit 5, ("Det øverste ledelsesorgans sammensætning og organisering") og afsnit 6 ("Ledelsens vederlag") samt den supplerende "Vejledning til beskrivelse af overordnede retningslinjer for incitamentsafklønning".

Middelfart Sparekasse har forholdt sig til samtlige punkter i anbefalingerne:

1. Garanternes rolle og samspil med Sparekassens ledelse
2. Interessenternes rolle og betydning for Sparekassen og Sparekassens samfundsansvar
3. Åbenhed og transparens
4. Bestyrelsens og direktionens opgaver og ansvar
5. Det øverste ledelsesorgans sammensætning og organisering - herunder bestyrelsesudvalg
6. Ledelsens vederlag
7. Regnskabsaflægelse
8. Risikostyring og intern kontrol
9. Revision.

Se mere på www.midspar.dk/selskabsledelse.

SAMFUNDSVÆRDI REDEGØRELSE

Indledning

Vores kunder bakker op om Sparekassen og ser os som en stærk, lokal medspiller. Det er en væsentlig forudsætning for, at vi kan lykkes med fortsat at bidrage til udviklingen af vores

En strategi bliver først en succes, når den enkelte medarbejder kan bruge den i hverdagen.

nærområder.

Det at skabe samfundsværdi er ikke filantropi, men er medvirkende til, at Sparekassen kan drives som en bæredygtig forretning.

At skabe samfundsværdi har været naturligt for os i mange år, og alligevel vil nye tilgange til området løbende betyde, at vi skal tænke det endnu mere ind som et forretningsmæssigt aspekt i vores strategi. Medarbejdernes handlinger i hverdagen og kundernes reaktioner vil vise, om vi lykkes!

Med stor opbakning til Sparekassens forretningsmæssige del af "Strategi 2015 - Den gyldne middelvej" har ledelse og medarbejdere i Middelfart Sparekasse samarbejdet om udarbejdelse af et nyt værdigrundlag. Det nye

værdigrundlag tager afsæt i det værdigrundlag, der har tjent Sparekassen gennem de seneste 20 år, men har et stærkere fokus på kunder og forretning. Vi mener, at samfundsværdi skal gå hånd i hånd med et forstærket fokus på kunder og forretning. Samfundsværdi handler nemlig ikke kun om måden, vi bruger vores overskud på, men også om måden, vi tjener pengene på.

På de næste sider vil Sparekassens nye værdigrundlag blive beskrevet og uddybet. Der vil derudover blive informeret kort om nogle af de områder, hvor Sparekassen skaber samfundsværdi.

Med venlig hilsen

Helle Lund Gregersen
CSR Ansvarlig

Læs mere om Sparekassens værdier samt indsatsen for at skabe samfundsværdi på www.samfundsvaerdi.dk

CSR Ansvarlig Helle Lund Gregersen med
CSR Prisen 2012 og CSR Award 2012 -
Public Private Partnership -
Grøn Erhvervs vækst.

NYT VÆRDIGRUNDLAG

VISION, MISSION OG SÅDAN ER VI!

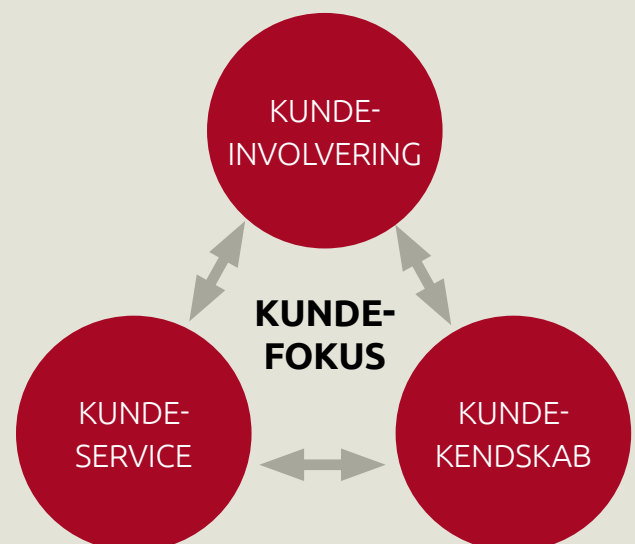
VISION: BEDST TIL KUNDER

Vores berettigelse som pengeinstitut er, at vores kunder har tillid til, at vi kan levere et langsigtet og stabilt fundament for deres økonomi. I Sparekassen er vi derfor ikke i tvivl om, at vores kunders opbakning er altafgørende for vores virke. I erkendelse heraf er vores vision at være bedst til kunder.

At være bedst til kunder er for os et spørgsmål om at udvise forståelse for den enkelte kundes konkrete livssituation og være på forkant med kundernes behov.

Værdier er ikke noget, vi har. Det er noget, vi skaber sammen! Erhvervskunden har brug for en hurtig afklaring, den ældre kunde har brug for personlig service, familien ønsker den samme rådgiver på tværs af engagementer, og den unge kunde ønsker en letforståelig mobilapplikation. Fælles for de fleste er traditionelle dyder som:

- Tillid og tryghed
- Ordentlighed
- Personlig kontakt mellem mennesker
- Et højt fagligt niveau
- Tilgængelighed og fleksibel service
- Åben og ærlig kommunikation
- Effektive beslutningsgange
- Individuel service og rådgivning
- Relevante selvbetjenings tilbud i forhold til kundernes forventninger.

MISSION:

Unikt arbejdsfællesskab

- Tillid til og anerkendelse af den enkelte medarbejder. Dette er en forudsætning for, at alle møder begejstrede og engagerede på arbejde og en forudsætning for at skabe gode og trygge rammer for vores medarbejdere
- Vi har en arbejdsplads, hvor vi spiller hinanden gode og udnytter vores forskelligheder på bedste vis
- Vi er en del af den fælles succes og udvikler os sammen, både menneskeligt og fagligt
- Vi har stor personlig frihed og tillid, og vi forventer, at alle er åbne, forandringsparate og ansvarsfulde.

Bæredygtige resultater

- Middelfart Sparekasse stræber efter langsigtede resultater og forretninger, der tager afsæt i den enkelte kundes behov
- Vi skal udvikle Middelfart Sparekasse og opretholde Sparekassens selvstændighed
- Vi skaber resultater, der både måles på den økonomiske bundlinje og giver økonomisk tryghed for vores kunder og stolthed for vores medarbejdere
- Vi skaber langvarige relationer med både kunder og medarbejdere
- Vi opfører os ordentligt og vil hellere vente på den gode forretning.

Lokal udvikling

- Middelfart Sparekasse er med til at udvikle det lokale erhvervs-, forenings- og kulturliv i det lokalområde, vi er en del af. Vi tror på, at vi ved at fremme den lokale udvikling også er med til at fremme Sparekassens fortsatte udvikling
- Vi engagerer os og er synlige i lokalområdet for at stimulere virketrangen, skabe oplevelser, tiltrække tilflyttere og knytte endnu stærkere sociale bånd i de lokalsamfund, hvor vi er til stede via vores afdelinger
- Vi bidrager aktivt til udviklingen og støtter bredt i lokalområdet.

Sparekassens mission tager afsæt i 3 hovedområder, der understøtter visionen om "Bedst til kunder" – vores arbejdsfællesskab, vores fokus på bæredygtige resultater samt en lokal udvikling.

SÅDAN ER VI!

Vi er ordentlige og åbne overfor vores omgivelser

- Du møder ærlige og troværdige medarbejdere med respekt for andres holdninger og forskellighed. Vi optræder professionelt, og moral og etik er vigtige elementer i vores rådgivning. Vi er åbne overfor vores omgivelser og de forandringer, vi møder.

Vi indgår forretninger, der skaber værdi for dig og Sparekassen

- Vi ønsker at præsentere dig for anderledes og fleksible løsninger, skabt til dine behov og ønsker. Vi vil skabe langvarige relationer med afsæt i, at vores relation skal være en god forretning for både dig som kunde og for Sparekassen.

Vi mødes i øjenhøjde

- Et kundeforhold i Middelfart Sparekasse er baseret på, at mennesker møder mennesker, og at mennesker er forskellige. Vi tilbyder dig en individuel service og rådgivning. Du kan derfor forvente en ligeværdig dialog i øjenhøjde.

Vi er Sparekassen, og det er vi stolte af

- Tilfredse medarbejdere er en forudsætning for at give dig en god kundeoplevelse. Derfor møder du begejstring og engagement i Sparekassen, og vores ambition er at være Danmarks bedste arbejdsplads.

Sådan er vi! er det, du som kunde og samarbejdspartner kan forvente, når du møder os i Middelfart Sparekasse.

- 2012 Europas Bedste Arbejdspladser, 50 – 500 medarbejdere ..... **Nr. 30**
- CSR Prisen 2012 for små og mellemstore virksomheder (Uddelt af FSR) ..... **Nr. 1**
- Danmarks Bedste Arbejdspladser ..... **Nr. 7**
- CSR Award 2012 - Public Private Partnership, Grøn Erhvervsvækst ..... **Nr. 1**

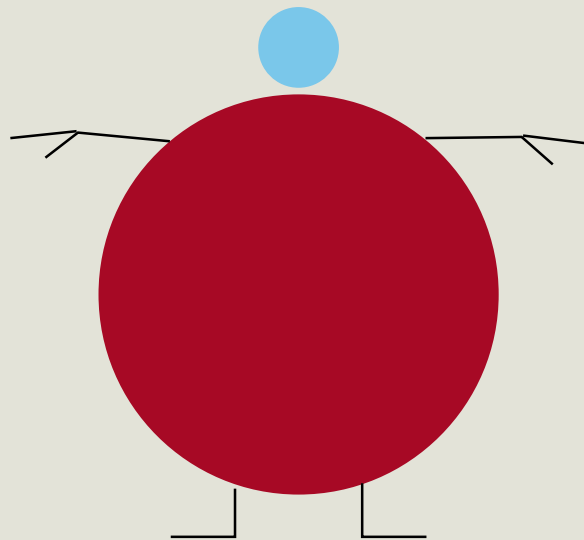
Analyse Danmarks undersøgelse blandt pengeinstitutkunder. Top 3 over de bedste primære pengeinstitutter.

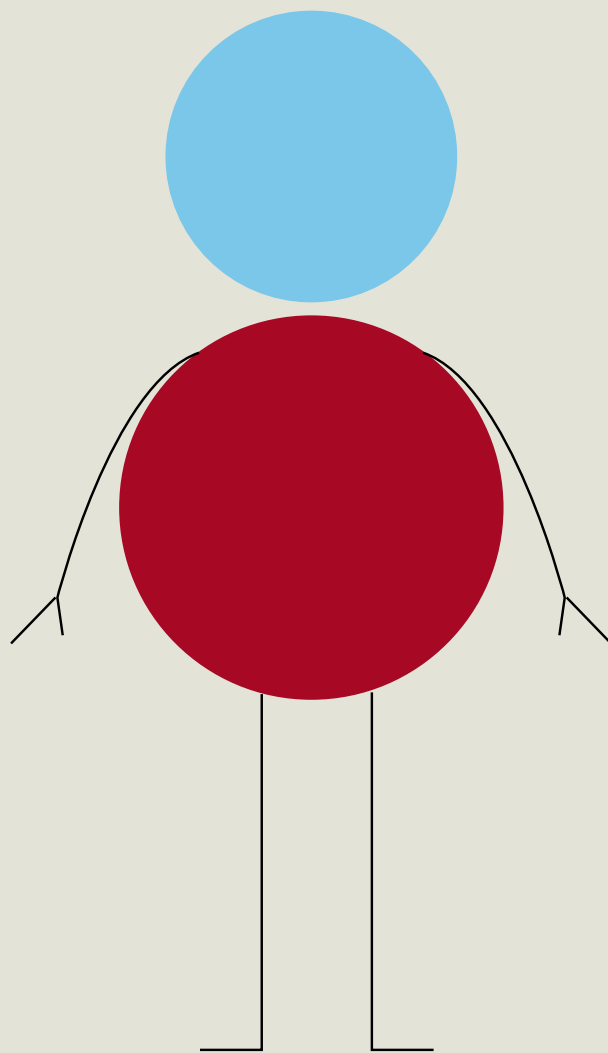

TRANSFORMATION AF MIDDELFART SPAREKASSE

FØR

EFTER

SAMFUNDSVÆRDI I MIDDELFART SPAREKASSE

SPAREKASSEN
TILBYDER
STUDIEBOLIGER
I ÅRHUS OG
KØBENHAVN

GRØN ERHVERVSVÆKST
ENERGILÅN

MS FOKUS DANS
FLYGTNINGEHJÆ

DANMARKS BEDSTE
ARBEJDSPLADS

	2011	2012
I alt	2,69 %	2,65 %
Under 3 uger	1,23 %	1,41 %
over 3 uger	1,46 %	1,24 %

SYGEFRAVÆR

GREEN NETWORK

Vores samfunds fremtid er et fælles ansvar. Green Network er et erhvervsnetværk, der tager dette ansvar alvorligt og arbejder aktivt med CSR.

GRØN IT

ILDSJÆLE GØR EN
FORSKEL

AFRIKANSK
HJÆLP

FAMILIEDAG OG
HOSPITALSKLOVNENE

FREMTIDEN ER DIGITAL

Ouafa Riàn

MIDDELFART
SPAREKASSE + ½ GRAD

	2011		2012	
Kvinder	17	44 %	11	44 %
Mænd	22	56 %	14	56 %

MÆND/KVINDER I
LEDENDE STILLINGER

LÆS MEGET MERE
OM SAMFUNDSVÆRDI
REDEGØRELSEN PÅ
SAMFUNDSVAERDI.DK

ÅRSREGNSKAB

RESULTATOPGØRELSE

Beløb i 1.000 kr.

Note	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
3 Renteindtægter	289.547	333.512	302.932	341.552
4 Renteudgifter	74.348	95.175	75.381	95.991
Netto renteindtægter	215.199	238.337	227.551	245.561
Udbytte af aktier m.v.	4.919	3.525	4.919	3.525
5 Gebyrer og provisionsindtægter	89.649	80.703	99.288	90.525
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	4.323	3.366	1.470	1.072
Netto rente- og gebyrindtægter	305.444	319.199	330.288	338.539
6 Kursreguleringer	40.511	6.837	40.528	6.521
Andre driftsindtægter	2.159	13.189	24.467	32.819
7 Udgifter til personale og administration	222.074	222.199	250.849	251.801
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	6.504	6.906	1.456	21.863
Andre driftsudgifter	7.397	1.520	7.424	1.520
8 Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	116.996	89.283	118.566	91.857
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	17.146	-13.188	2.316	-3.517
Resultat før skat	12.289	6.129	19.304	7.321
9 Skat	2.671	8.079	7.808	9.168
Årets resultat	9.618	-1.950	11.496	-1.847
<i>Fordeles på:</i>				
Moderselskabet			9.618	-1.950
Minoritetsinteresser			1.878	103
Årets resultat			11.496	-1.847
Forslag til resultatdisponering				
Foreslået rente til garantanter	6.672	6.611		
Overført til næste år	2.946	-8.561		
	9.618	-1.950		
Totalindkomstopgørelse				
Årets resultat	9.618	-1.950	11.496	-1.847
<i>Anden totalindkomst:</i>				
Værdiregulering af domicilejendomme	0	0	-2.681	6.026
Omvurdering af ejendomme i tilknyttede virksomheder	-2.681	6.026	0	0
Skat af renter garantkapital	1.668	1.653	1.668	1.653
Værdiregulering af sikringsinstrumenter	305	1.085	305	1.085
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter	-61	-271	-61	-271
Anden totalindkomst efter skat	-769	8.493	-769	8.493
Årets totalindkomst	8.849	6.543	10.727	6.646

BALANCEN · AKTIVER

Beløb i 1.000 kr.

Note	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	46.045	1.316.915	46.045	1.316.915
10 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	233.064	325.343	239.189	331.732
11 Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	4.155	3.990	4.155	3.990
11 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	3.761.301	3.679.486	3.575.571	3.477.595
Obligationer til dagsværdi	1.621.783	164.067	1.621.783	164.067
Aktier m.v.	173.336	173.936	173.336	173.936
12 Kapitalandele i associerede virksomheder	50.385	50.119	53.596	54.640
12 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	44.488	42.832	0	0
13 Immaterielle aktiver	33	0	11.526	12.066
14 Grunde og bygninger, i alt	44.803	57.681	356.087	370.213
Investeringsejendomme	42.826	55.654	154.378	153.439
Domicilejendomme	1.977	2.027	201.709	216.775
15 Øvrige materielle aktiver	19.366	21.548	23.584	26.429
Aktuelle skatteaktiver	529	265	633	0
9 Udskudte skatteaktiver	18.570	19.266	0	2.725
Midlertidigt overtagne aktiver	249	0	249	0
Andre aktiver	43.465	28.174	85.421	68.618
Periodeafgrænsningsposter	5.176	7.256	6.120	8.019
Aktiver i alt	6.066.748	5.890.878	6.197.295	6.010.945

BALANCEN · PASSIVER

Beløb i 1.000 kr.

Note	Gæld	Sparekassen		Koncernen	
		2012	2011	2012	2011
16	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	419.165	60.043	453.277	98.932
17	Indlån og anden gæld	4.579.803	4.549.947	4.614.850	4.574.223
18	Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	4.977	256.583	5.131	256.736
	Aktuelle skatteforpligtelser	0	0	0	84
	Andre passiver	73.450	77.753	100.429	106.162
	Periodeafgrænsningsposter	733	832	24.834	22.799
	Gæld i alt	5.078.128	4.945.158	5.198.521	5.058.936
	Hensatte forpligtelser				
9	Hensættelser til udskudt skat	0	0	1.989	0
	Hensættelser til tab på garantier	2.978	1.873	2.978	1.873
	Andre hensatte forpligtelser	705	0	704	0
	Hensatte forpligtelser i alt	3.683	1.873	5.671	1.873
	Efterstillede kapitalindskud				
19	Efterstillede kapitalindskud	343.238	342.975	343.238	342.975
	Egenkapital				
	Garantkapital	293.847	261.870	293.847	261.870
	Opskrivningshenlæggelse	3.345	6.026	3.345	6.026
	Overført overskud	338.746	334.131	338.746	334.131
	Renter garantkapital	6.672	0	6.672	0
	Værdiregulering af sikringsinstrumenter	-911	-1.155	-911	-1.155
	Minoritetsinteresser	0	0	8.166	6.289
	Egenkapital i alt	641.699	600.872	649.865	607.161
	Passiver i alt	6.066.748	5.890.878	6.197.295	6.010.945
20	Eventualforpligtelser				
21	Koncernoversigt				
22	Kapitalkrav				
23	Risikostyring				

EGENKAPITALOPGØRELSE · SPAREKASSEN

Beløb i 1.000 kr.

Sparekassen	Garant- kapital	Overført resultat	Opskriv- nings- henlæggelse	Renter garant- kapital	Ændring dagsværdi sikr.instr.	I alt
Egenkapital 1. januar 2011	223.376	341.037	0	0	-1.969	562.444
Totalindkomst i 2011						
Årets resultat	0	-1.950	0	0	0	-1.950
Skat af renter garantkapital	0	1.653	0	0	0	1.653
Værdiregulering af domicilejendomme	0	0	6.026	0	0	6.026
Værdiregulering af sikringsinstrumenter	0	0	0	0	814	814
Årets totalindkomst	0	-297	6.026	0	814	6.543
Transaktioner med garantanter						
Anden regulering	0	2	0	0	0	2
Renter garantkapital	0	-6.611	0	0	0	-6.611
Ny garantkapital	38.494	0	0	0	0	38.494
Transaktioner med garantanter i 2011 i alt	38.494	-6.609	0	0	0	31.885
Egenkapital 31. december 2011	261.870	334.131	6.026	0	-1.155	600.872
Totalindkomst i 2012						
Årets resultat	0	9.618	0	0	0	9.618
Skat af renter garantkapital	0	1.668	0	0	0	1.668
Værdiregulering af domicilejendomme	0	0	-2.681	0	0	-2.681
Værdiregulering af sikringsinstrumenter	0	0	0	0	244	244
Årets totalindkomst	0	11.286	-2.681	0	244	8.849
Transaktioner med garantanter						
Anden regulering	0	1	0	0	0	1
Udlodning	0	-6.672	0	6.672	0	0
Ny garantkapital	31.977	0	0	0	0	31.977
Transaktioner med garantanter i 2012 i alt	31.977	-6.671	0	6.672	0	31.978
Egenkapital 31. december 2012	293.847	338.746	3.345	6.672	-911	641.699

EGENKAPITALOPGØRELSE · KONCERN

Beløb i 1.000 kr.

Koncern	Garant- kapital	Overført resultat	Opskriv- nings- henlæggelse	Renter garant- kapital	Ændring dagsværdi sikrinstr.	I alt
Egenkapital 1. januar 2011	226.426	345.868	0	0	-1.969	570.325
Totalindkomst i 2011						
Årets resultat	0	-1.847	0	0	0	-1.847
Skat af renter garantkapital	0	1.653	0	0	0	1.653
Værdiregulering af domicilejendomme	0	0	6.026	0	0	6.026
Værdiregulering af sikringsinstrumenter	0	0	0	0	814	814
Årets totalindkomst	0	-194	6.026	0	814	6.646
Transaktioner med garantanter						
Anden regulering	0	-1.693	0	0	0	-1.693
Renter garantkapital	0	-6.611	0	0	0	-6.611
Ny garantkapital	38.494	0	0	0	0	38.494
Transaktioner med garantanter i 2011 i alt	38.494	-8.304	0	0	0	30.190
Egenkapital 31. december 2011	264.920	337.370	6.026	0	-1.155	607.161
Totalindkomst i 2012						
Årets resultat	0	11.496	0	0	0	11.496
Skat af renter garantkapital	0	1.668	0	0	0	1.668
Værdiregulering af domicilejendomme	0	0	-2.681	0	0	-2.681
Værdiregulering af sikringsinstrumenter	0	0	0	0	244	244
Årets totalindkomst	0	13.164	-2.681	0	244	10.727
Transaktioner med garantanter						
Anden regulering	0	0	0	0	0	0
Renter garantkapital	0	-6.672	0	6.672	0	0
Ny garantkapital	31.977	0	0	0	0	31.977
Transaktioner med garantanter i 2012 i alt	31.977	-6.672	0	6.672	0	31.977
Egenkapital 31. december 2012	296.897	343.862	3.345	6.672	-911	649.865
Heraf udgør minoritetsinteresser	3.050	5.116	0	0	0	8.166

NOTER

1. ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Generelt

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med reglerne for regnskabsaflæggelse i "Lov om finansiell virksomhed" samt "Bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter m.fl." (Regnskabsbekendtgørelsen).

Den anvendte regnskabspraksis er ændret i forhold til tidligere år, idet garantrenter posteres direkte på egenkapitalen via overskudsdisponeringen. Årsrapportens sammenligningstal og femårsoversigten er tilrettet. Såfremt ændringen havde været indarbejdet i årsrapporten for 2011, ville Sparekassens og koncernens resultat og egenkapital have været 4.958 t.kr. større efter skat. Egenkapitalen er uændret.

Primo regnskabsåret er der sket ændring af metoden for værdiansættelse af ejendomme i et 100 % ejet datterselskab, idet foretagne ejendomsreguleringer tidligere har været opgjort samlet (netto). Fra 2011 foretages ejendomsreguleringer pr. ejendom (brutto). Årsrapportens sammenligningstal er tilrettet i overensstemmelse med Regnskabsbekendtgørelsen paragraf 82. Omvurderingen har betydet, at Sparekassens og koncernens resultat for 2011 er 8.020 t.kr. mindre, mens kapitalandele i tilknyttede virksomheder og egenkapitalen pr. 31. december 2011 er 1.994 t.kr. mindre.

Bortset fra ovennævnte er den anvendte regnskabspraksis uændret.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at frem-

tidige økonomiske fordele vil tilflyde koncernen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når koncernen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkel regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer inden årsrapporten aflægges og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger på domicilejendomme via totalindkomstopgørelsen.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og koncernen i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten. Koncernen anvender ikke reglerne for omklassificering af visse finansielle aktiver fra dagsværdi til amortiseret kostpris.

Fastlæggelse af dagsværdi

Dagsværdi er det beløb, som et aktiv kan omsættes til, eller en forpligtelse indfries til, ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.

Dagsværdien af finansielle instrumenter, som der findes et aktivt marked for, fastsættes til lukkekursen på balancedagen eller, hvis en sådan ikke foreligger, en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil.

For finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked, fastlægges dagsværdien ved hjælp af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der baserer sig på observerbare aktuelle markedsdata.

Regnskabsmæssige skøn

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af Sparekassens ledelse i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske.

De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er som følger:

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, hvor der er væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at ikke alle fremtidige betalinger modtages. Endvidere skal det oplyses, at gruppevis nedskrivninger fortsat er behæftet med en vis usikkerhed, da pengeinstituttet kun har et begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for beregningerne.

Hensættelser til tab på garantier, hvor der er væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at der skal betales på den afgivne garanti.

Grunde og bygninger, hvorpå der er væsentlige skøn forbundet med måling af dagsværdien

på ejendomme, værdiansættes på baggrund af afkastmodellen. De fremtidige pengestrømme er baseret på Sparekassens estimering af det fremtidige resultat samt afkastkrav for hver enkelt ejendom under hensyntagen til blandt andet beliggenhed og vedligeholdelse. Ledelsen har ved fastsættelsen af markedsværdierne på ejendommene taget udgangspunkt i tilgængelige markedsstatistikker, hvor blandt andet gennemsnitlige markedslejer og afkastkrav på ejendomme i samme geografiske område fremgår. Ledelsen har i enkelte tilfælde, som følge af ejendommenes særlige forhold, anvendt egne afkastkrav.

Noterede finansielle instrumenter, der kan være prissat på markeder med lav omsætning, hvorved der kan være en vis usikkerhed ved anvendelse af børskurserne ved måling til dagsværdi.

Unoterede finansielle instrumenter, hvor der er væsentlige skøn forbundet med måling af dagsværdierne.

Midlertidigt overtagne aktiver, hvor der er væsentlige skøn forbundet med fastlæggelsen af salgsværdien af de overtagne aktiver.

KONSOLIDERING

Tilknyttede virksomheder

Koncernregnskabet omfatter Middelfart Sparekasse og de virksomheder, hvori Sparekassen direkte eller indirekte ejer mere end 50 % af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse. Bestemmende indflydelse opnås, hvor Sparekassen har beføjelse til at styre den kontrollerede virksomheds økonomiske og driftsmæssige beslutninger med henblik på at opnå fordele fra dens aktiviteter. Købte virksomheder medtages fra overtagelsestidspunktet. Solgte virksomheder medtages frem til overdragelsestidspunktet.

Hvis kostprisen inklusive transaktionsomkostninger overstiger dagsværdien af nettoaktiverne i den overtagne virksomhed, indregnes det resterende positive forskelsbeløb som goodwill.

Hvor dagsværdi af nettoaktiverne overstiger kostpris (negativ goodwill), indregnes forskelsbeløbet som en indtægt i resultatopgørelsen på overtagelsestidspunktet.

De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med modervirksomhedens regnskabspraksis.

Associerede virksomheder

Associerede virksomheder er virksomheder, der ikke er tilknyttede, men i hvilke koncernen besidder kapitalandele og udøver en betydelig, men ikke bestemmende indflydelse. Koncernen klassificerer sædvanligvis virksomheder som associerede, hvis Sparekassen direkte eller indirekte besidder stemmerettigheder på mellem 20 og 50 %.

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes på erhvervelsestidspunktet til kostpris og værdiansættes herefter til indre værdi med tillæg af erhvervet goodwill. Den forholdsmæssige andel af de enkelte virksomheders resultat efter skat indregnes i posten "Resultat af kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder".

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes ved sammenlægning af regnskabsposter med ensartet indhold. Der foretages eliminering af koncerninterne indtægts- og udgiftsposter, interne aktiebesiddelser, mellemværender samt garantier. Pro rata konsoliderede virksomheder indgår i konsolideringen med en andel svarende til koncernens ejerandel i de pågældende virksomheder.

Koncerninterne transaktioner

Ved samhandel mellem koncernens virksomheder sker afregning på markedsbaserede vilkår eller på omkostningsdækkende basis.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre

monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens lukkekurs for valutaen. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Regnskabsmæssig sikring

Ændring i dagsværdien af finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder kriterierne for afdækning af dagsværdien af et indregnet aktiv eller indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med de ændringer i dagsværdien af det afdækkede aktiv eller den afdækkede forpligtelse, som kan henføres til den risiko, der er afdækket.

RESULTATOPGØRELSEN

Netto rente- og gebyrindtægter

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, som de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument (udlån) under renteindtægter. Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Renteindtægter af den del af udlån m.v., der er nedskrevet, medtages under nedskrivninger på udlån.

Vederlag og formidling af realkreditlån for Totalkredit indregnes efter modregningsmodellen. Efter modregningsmodellen indregnes vederlag på tidspunktet for lånets etablering, og vederlag for løbende servicering af låntager indregnes i takt med, at Sparekassen forestår serviceringen og dermed opnår ret til vederlaget. Totalkredit kan modregne konstaterede tab i realkreditlånets løbetid i de fremtidige løbende provisionsindtægter. Modregning indregnes på tidspunktet for den tabsgivende begivenhed.

Kursreguleringer

Kursreguleringer omfatter alle værdireguleringer af aktiver og forpligtelser, som måles til dagsværdi, og realiserede og urealiserede kursreguleringer af poster i handelsbeholdningen.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner m.v. til pengeinstituttets personale. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratualer og fratrædelsesgodtgørelser indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Pensionsordninger

Pengeinstituttet har indgået bidragsbaserede pensionsordninger med hovedparten af medarbejderne.

I de bidragsbaserede ordninger indbetales faste bidrag til en uafhængig pensionskasse. Pengeinstituttet har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag.

Andre driftsindtægter og -udgifter

Andre driftsindtægter og -udgifter omfatter primært huslejeindtægter, salærindtægter vedrørende ejendomshandel samt udgifter vedrørende Indskydergarantifonden.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Middelfart Sparekasse er sambeskattet med Sparekassens dattervirksomheder. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

BALANCEN

Tilgodehavender og gæld hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender og tidsindskud hos andre kreditinstitutter og i centralbanker. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker omfatter gæld til andre kreditinstitutter. Tilgodehavender måles til dagsværdi. Gæld måles til amortiseret kostpris.

Udlån

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager.

Børsnoterede udlån og udlån, der indgår i en handelsbeholdning, måles til dagsværdi. Øvrige udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v., og med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte, men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevist.

Nedskrivninger til tab foretages, når der er en objektiv indikation for værdiforringelse. Sparekassen gennemgår alle udlån af betydelig størrelse defineret som udlån større end 1 % af basiskapitalen samt udlån, der er individuelt værdiforringet. Lån under denne grænse samt lån, der ikke er nedskrevet individuelt, indgår i de gruppevisse vurderinger.

For individuelle nedskrivninger anses objektiv indikation som indtruffet, f.eks. når låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder, når låntager ikke overholder sin betalingspligt for afdrag og renter, når Sparekassen yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være ydet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder, eller når det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller bliver underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Individuel nedskrivning foretages med forskel-

len mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet opgjort med baggrund i det mest sandsynlige udfald. Ved beregningen af nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger anvendes for fastforrentede udlån den oprindeligt fastsatte rentesats. For variabelt forrentede udlån anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet.

Udlån, der ikke er nedskrevet individuelt, inddeles i grupper for vurdering af nedskrivningsbehovet (gruppevis nedskrivninger).

Den gruppevis vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 3 grupper fordelt på én gruppe af offentlige myndigheder, én gruppe af privatkunder og én gruppe af erhvervskunder. Modellen opererer med flere erhvervsgrupper, men da Sparekassen ikke har den fornødne kritiske masse til, at tabene i egen kundeportefølje i de enkelte regnskabsperioder afspejler den kreditrisiko, som rent faktisk hviler på kunderne i den pågældende gruppe, har Sparekassen valgt en model, der alene opererer med én samlet erhvervsgruppe, da det er vurderet, at denne model bedst matcher kreditrisikoen på Sparekassens erhvervsudlån.

Den gruppevis vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variabler via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variabler indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Sparekassen har derfor vurderet, om modelestimaterne skal

tilpasses kreditrisikoen for Sparekassens egen udlånsportefølje.

Denne vurdering har medført en tilpasning af modelestimaterne til egne forhold, hvorefter det er de tilpassede estimer, som danner baggrund for beregningen af den gruppevis nedskrivning. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne med det enkelte udlåns oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko primo den aktuelle regnskabsperiode fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevis nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

Hold til udløb investeringer

Hold til udløb investeringer omfatter obligationerne med en noteret pris på et aktivt marked. Obligationerne er anskaffet med henblik på at indtjene et afkast over perioden frem til udløb. Hold til udløb investeringer måles til amortiseret kostpris. Middelfart Sparekasse har i 2011 haft en obligationsbeholdning klassificeret som hold til udløb investering. Middelfart Sparekasse realiserede sin hold til udløb obligationsbeholdning den 27. december 2011. Som følge heraf kan Middelfart Sparekasse tidligst anvende en hold til udløb klassificering af sine investeringer fra regnskabsåret 2014.

Obligationer til dagsværdi

Obligationer m.v., der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen.

Aktier m.v.

Aktier, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres til lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen. Unoterede aktier m.v. i selskaber,

som Sparekassen ejer i fællesskab med andre pengeinstitutter, måles til dagsværdi. Såfremt der ikke foreligger aktuelle markedsdata, er dagsværdien fastlagt på grundlag af selskabernes seneste aflagte og godkendte årsrapport. Øvrige unoterede aktier m.v., hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris med fradrag af eventuelle nedskrivninger.

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

En associeret virksomhed er en virksomhed, hvor koncernen kan udøve betydelig, men ikke bestemmende indflydelse. En tilknyttet virksomhed er en virksomhed, hvor koncernen kan udøve bestemmende indflydelse.

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi.

I resultatopgørelsen indregnes Sparekassens andel af virksomhedernes resultat efter skat samt fortjeneste eller tab ved afhændelse af kapitalandele.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres til reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode under lovpligtige reserver i det omfang, den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen. Nedskrivninger indregnes og fradrages i eventuelle positive lovpligtige reserver, så længe der er en reserve at modregne i.

IMMATERIELLE AKTIVER

Goodwill

Goodwill forekommer ved overtagelse af virksomheder og består af forskelsværdien mellem kostprisen på overtagne virksomheder og dagsværdien af overtagne nettoaktiver, inklusive eventualforpligtelser på overtagelsestidspunktet. Goodwill amortiseres ikke, men testes

for værdiforringelse én gang årligt. Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi er højere end nutidsværdien af de forventede fremtidige pengestrømme.

Øvrige immaterielle aktiver

Øvrige immaterielle aktiver omfatter erhvervet software og P-rettigheder. Immaterielle aktiver indregnes til kostpris. Erhvervet software afskrives lineært over 3 år. P-rettigheder afskrives over brugsrettens varighed.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For finansielt leasede aktiver udgør kostprisen den laveste værdi af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse.

Investeringsjendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster, herunder ejendomme udlejet under operationelle leasingaftaler. Domicilejendomme er ejendomme, som Sparekassen selv benytter til administration, filial eller øvrig servicevirksomhed.

Investeringsjendomme måles efter første indregning til dagsværdi i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsen. Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Ejendommenes dagsværdi revurderes årligt på baggrund af beregnede kapitalværdier for de forventede fremtidige pengestrømme.

Stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes under opskrivningsshenlæggelse under egenkapitalen. Fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsler af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på baggrund af den

opskrevne værdi. Domicilejendomme afskrives over en periode på 50 år.

Der har ikke medvirket eksterne eksperter i målingen af ejendomme. Ændringer i dagsværdi på investeringsejendomme indregnes i resultatopgørelsen.

Øvrige materielle aktiver

Øvrige materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Afskrivninger foretages lineært over den forventede brugstid, typisk 2,5 - 6 år.

Afskrivningsgrundlaget for indretning af lejede lokaler fordeles lineært over den forventede resterende lejeperiode, dog maksimalt 20 år. Af- og nedskrivninger indregnes i resultatopgørelsen under "Af- og nedskrivninger på materielle aktiver".

Midlertidigt overtagne aktiver

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer samt øvrige materielle aktiver udbudt til salg.

Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i Sparekassens besiddelse, og salg vurderes sandsynligt inden for kort tid. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse. Aktiver og dertil knyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under de poster, den vedrører.

Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Der indregnes udskudt skat af alle midlertidige forskelle mellem den regnskabs- og skattemæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens

lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser. Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser præ-senteres modregnet inden for samme juridiske skatteenhed.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under aktiver, omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter, indregnet under passiver, omfatter modtagne indtægter, der er indgået før balancetidspunktet, men som vedrører senere regnskabsperioder. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Andre aktiver og passiver

Andre aktiver omfatter positiv dagsværdi af spotforretninger og afledte finansielle instrumenter, udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning herunder skyldige renter samt passiver, der ikke henhører under andre passivposter.

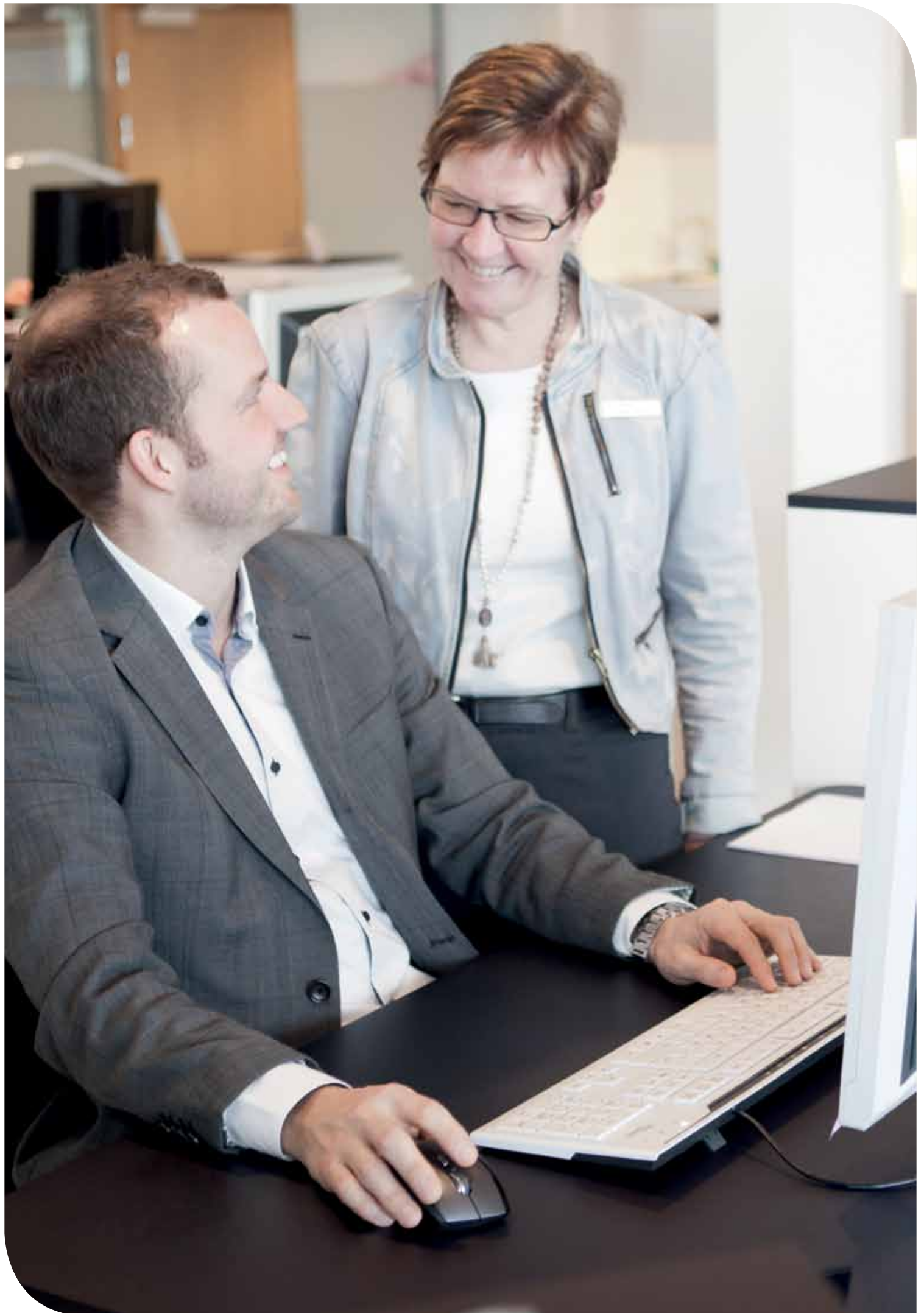
Andre passiver omfatter negativ dagsværdi af spotforretninger og afledte finansielle instrumenter, udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter samt passiver, der ikke henhører under andre passivposter.

Udstedte obligationer

Udstedte obligationer indregnes til kostpris svarende til modtaget vederlag med fradrag af afholdte direkte henførbare omkostninger.

Øvrige finansielle forpligtelser

Gæld til kreditinstitutter m.v., indlån og efterstillede kapitalindskud indregnes til amortiseret kostpris. For almindeligt indlån svarer det sædvanligvis til nominel værdi.

Hensatte forpligtelser

Garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på Sparekassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Sparekassens udestående garantier er oplyst i noten "Eventualforpligtelser m.v." Såfremt det

vurderes sandsynligt, at en udestående garanti vil påføre Sparekassen et tab, er forpligtelsen hertil hensat under posten "Hensættelser til tab på garantier" og udgiftsført i resultatopgørelsen under "Nedskrivninger på udlån og tilgodehaver m.v."

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med Regnskabsbekendtgørelsens krav herom.

2. FEMÅRSOVERSIGT OG NØGLETAL

HOVED- OG NØGLETAL MIDDELFART SPAREKASSE

Beløb i 1.000 kr.

	2012	2011	2010	2009	2008
Netto rente- og gebyrindtægter	305.444	319.199	276.938	271.185	229.923
Kursreguleringer	40.511	6.837	-37.322	27.479	-51.188
Udgifter til personale og administration	222.074	222.199	198.510	170.964	162.412
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	116.996	89.283	80.396	101.079	38.810
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	17.146	-13.188	-26.414	-26.976	-17.300
Årets resultat	9.618	-1.950	-78.125	-26.559	-44.786
Udlån	3.765.456	3.683.476	3.695.079	3.679.872	3.506.002
Egenkapital	641.699	600.872	562.444	570.202	598.679
Aktiver i alt	6.066.748	5.890.878	6.445.795	5.626.181	4.981.782
Solvensprocent	17,3	17,2	13,0	18,0	16,0
Kernekapitalprocent	14,0	12,8	9,7	12,5	10,7
Egenkapitalforrentning før skat	2,0	1,0	-16,4	-4,2	-8,3
Egenkapitalforrentning efter skat	1,5	-0,3	-13,8	-4,5	-7,1
Indtjening pr. omkostningskrone	1,0	1,0	0,7	0,9	0,8
Renterisiko	0,6	0,3	-2,4	0,7	4,3
Valutaposition	2,7	75,2	87,0	72,9	78,0
Valutarisiko	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0
Udlån i forhold til indlån	88,7	86,3	80,8	95,3	108,8
Udlån i forhold til egenkapital	5,9	6,1	6,6	6,5	5,9
Årets udlånsvækst	2,2	-0,3	0,4	5,0	-1,9
Overdækning i forhold til lov om likviditet	176,4	232,4	302,0	243,3	181,2
Summen af store engagementer	74,4	12,3	39,2	17,9	134,1
Årets nedskrivningsprocent	2,4	1,8	1,6	1,9	0,8

2. FEMÅRSOVERSIGT OG NØGLETAL, FORTSAT

HOVED- OG NØGLETAL KONCERN

Beløb i 1.000 kr.

	2012	2011	2010	2009	2008
Netto rente- og gebyrindtægter	330.288	338.539	302.287	294.299	251.663
Kursreguleringer	40.528	6.521	-35.596	34.552	-62.927
Udgifter til personale og administration	250.849	251.801	242.905	222.819	239.567
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	118.566	91.857	83.172	127.101	44.112
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	2.316	-3.517	287	-235	340
Årets resultat	11.496	-1.847	-78.016	-26.242	-34.296
Udlån	3.579.726	3.481.585	3.452.895	3.443.367	3.407.225
Egenkapital	649.865	607.161	570.325	577.975	597.262
Aktiver i alt	6.197.295	6.010.945	6.593.051	5.762.666	5.150.613
Solvensprocent	17,1	16,6	13,0	19,6	17,3
Kernekapitalprocent	13,9	12,6	9,8	13,7	11,5
Egenkapitalforrentning før skat	3,1	1,2	-16,2	-4,9	-6,3
Egenkapitalforrentning efter skat	1,8	-0,3	-13,6	-4,5	-5,4
Indtjening pr. omkostningskrone	1,1	1,0	0,8	0,9	0,9
Renterisiko	0,6	0,2	-2,6	0,6	4,3
Valutaposition.	2,7	74,0	85,4	70,9	78,2
Valutarisiko .	0,0	0,2	0,1	0,1	0,0
Udlån i forhold til indlån	84,2	81,9	76,7	85,6	105,9
Udlån i forhold til egenkapital	5,5	5,7	6,1	6,0	5,7
Årets udlånsvækst	2,8	0,8	0,3	1,1	-2,2
Overdækning i forhold til lov om likviditet	172,6	226,2	296,1	236,4	176,2
Summen af store engagementer	73,0	12,2	38,7	12,8	35,9
Årets nedskrivningsprocent	2,5	1,9	1,7	2,5	0,9

3. RENTEINDTÆGTER

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.165	3.280	908	3.220
Udlån og andre tilgodehavender	252.789	250.432	267.334	259.997
Obligationer	36.714	79.253	36.714	79.253
Afledte finansielle instrumenter, rentekontrakter	-1.121	520	-2.357	-1.377
Øvrige renteindtægter	0	27	333	459
I alt	289.547	333.512	302.932	341.552

4. RENTEUDGIFTER

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	1.007	1.494	1.468	1.964
Indlån og anden gæld	55.322	66.097	55.833	66.379
Udstedte obligationer	492	10.113	522	10.150
Efterstillede kapitalindskud	17.526	17.454	17.526	17.454
Øvrige renteudgifter	1	17	32	44
I alt	74.348	95.175	75.381	95.991

5. GEBYRER OG PROVISIONSINDTÆGTER

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Værdipapirhandel og depoter	7.092	8.669	7.092	8.669
Betalingsformidling	6.556	5.113	6.556	5.113
Lånesagsgebyr	7.682	7.085	7.682	7.085
Garantiprovision	30.171	25.852	30.171	25.852
Øvrige gebyrer og provisioner	38.148	33.984	47.787	43.806
I alt	89.649	80.703	99.288	90.525

6. KURSREGULERINGER

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	1.073	-4.563	1.073	-4.563
Obligationer	44.700	24.211	44.700	24.211
Aktier	-4.225	-11.535	-4.225	-11.535
Valuta	21.815	3.642	21.869	3.459
Afledte finansielle instrumenter, rente- og aktiekontrakter	-22.852	-4.918	-22.889	-5.051
I alt	40.511	6.837	40.528	6.521

7. UDGIFTER TIL PERSONALE OG ADMINISTRATION

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og repræsentantskab				
Honorar til direktion	3.101	5.709	3.515	6.121
Honorar til bestyrelse	1.073	858	1.155	939
Honorar til repræsentantskab	26	31	26	31
I alt	4.200	6.598	4.696	7.091
Direktion	(1 pers.)*	(2 pers.)	(2 pers.)*	(3 pers.)
Kontraktligt vederlag	2.761	5.529	3.138	5.904
Pension	340	180	377	217
I alt	3.101	5.709	3.515	6.121
Bestyrelse				
Bestyrelsesformand (inkl. engangsvederlag 50 t.kr.)	270	152	293	175
Næstformand	132	117	132	117
Formand for revisionsudvalg	132	0	132	0
Menige bestyrelsesmedlemmer	539	559	598	617
Tillæg for revisionsudvalgsmedlemmer	0	30	0	30
I alt	1.073	858	1.155	939
Lønninger og vederlag til ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil	(3 pers.)	(4 pers.)	(3 pers.)	(4 pers.)
	6.253	4.331	6.253	4.331
Heraf udgør fratrædelsesgodtgørelser	2.000	0	2.000	0
Personaleudgifter				
Lønninger	108.623	97.946	122.443	114.738
Pensioner	12.024	11.915	13.054	13.054
Udgifter til social sikring	13.120	12.299	13.272	12.562
I alt	133.767	122.160	148.769	140.354
Øvrige administrationsudgifter	84.107	93.441	97.384	104.356
I alt	222.074	222.199	250.849	251.801

*) Heri indgår vederlag til 2 tidligere direktionsmedlemmer i 3 måneder.

Pensionsvilkår for bestyrelse og direktion

Pensionsordning

Bestyrelse
Der er ingen forpligtelse til at udbetale pension

Direktion
Bidragsbaseret gennem pensionsforsikringsselskab, hvor indbetalingerne udgiftsføres løbende

Incitamentsprogrammer

Der er ikke fastsat incitamentsprogrammer for medlemmer af direktionen.

Gennemsnitligt antal ansatte	182	187	222	236

7. UDGIFTER TIL PERSONALE OG ADMINISTRATION (FORTSAT)

DIREKTION OG BESTYRELSE

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
<i>Størrelsen af lån, pant, kaution eller garantier samt tilhørende sikkerhedsstillelser stiftet for nedennævnte ledelsesmedlemmer:</i>				
	Lån m.v.	Lån m.v.	Lån m.v.	Lån m.v.
Direktion	600	4.078	600	4.078
Bestyrelse	6.588	7.051	6.588	7.051

Engagementerne er bevilget på normale kundevilkår til en markedsrente fastsat i forhold til den enkeltes kapitalforhold. Der er ligeledes stillet sikkerhed på normale kundevilkår. Rentesatserne ligger i intervallet 3,1 - 16,0 % for lønkreditter og 7,75 - 14,25 % for erhvervskreditter. For medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er rentevilkårene til normale personalesatser, og der er ligeledes stillet sikkerheder på normale personalevilkår.

	Sikkerheds- stillelser	Sikkerheds- stillelser	Sikkerheds- stillelser	Sikkerheds- stillelser
Direktion	0	325	0	325
Bestyrelse	400	1.610	400	1.610

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Revisionshonorar				
Samlet honorar til de generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomheder, der udfører lovpligtig revision	1.000	1.531	1.307	1.852
Heraf honorar for lovpligtig revision af årsregnskabet	454	476	680	711
Honorar øvrige erklæringer	31	14	31	14
Honorar for andre ydelser end revision	515	1.041	596	1.127

Med henvisning til vilkårene for deltagelse i Bankpakke II skal det oplyses, at der ved den foreløbige opgørelse af den skattepligtige indkomst for indkomståret 2012 skattemæssigt er korrigeret for aflønning til ledelsen med 1.259 t.kr.

8. NEDSKRIVNINGER PÅ UDLÅN OG TILGODEHAVENDER M.V.

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Individuelle nedskrivninger primo året	235.114	175.868	253.951	198.274
Nedskrivninger i året	131.746	106.337	134.853	111.569
Tilbageførte nedskrivninger i året	-12.960	-15.084	-14.555	-19.366
Tabsbogført tidligere nedskrevet	-64.382	-32.007	-76.770	-36.526
Individuelle nedskrivninger ultimo året	289.518	235.114	297.479	253.951
Gruppevise nedskrivninger primo året	6.719	5.203	8.016	6.934
Nedskrivninger i året	1.227	1.776	1.380	1.907
Tilbageførte nedskrivninger i året	-1.941	-260	-2.247	-825
Gruppevise nedskrivninger ultimo året	6.005	6.719	7.149	8.016
Individuelle hensættelser på garantier primo året	1.872	1.285	1.872	1.285
Hensættelser i året	5.195	1.946	5.195	1.946
Tilbageførte hensættelser i året	-4.089	-1.359	-4.089	-1.359
Tabsbogført tidligere hensat	0	0	0	0
Individuelle hensættelser på garantier ultimo året	2.978	1.872	2.978	1.872
Samlede nedskrivninger og hensættelser ultimo året	298.501	243.705	307.606	263.839
Nedskrivninger i året	132.973	108.113	136.233	113.476
Tabsbogført ej tidligere nedskrevet	2.508	1.263	2.811	3.521
Tilbageførte nedskrivninger i året	-14.901	-15.344	-16.802	-20.191
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-707	-476	-799	-676
Beregnet rente af nedskrivninger	-3.983	-4.972	-3.983	-4.972
Resultatpåvirkning af nedskrivninger på udlån	115.890	88.584	117.460	91.158
Hensættelser i året	5.195	1.946	5.195	1.946
Tabsbogført ej tidligere hensat	0	111	0	111
Tilbageførte hensættelser i året	-4.089	-1.358	-4.089	-1.358
Resultatpåvirkning af tab på garantier	1.106	699	1.106	699
Resultatpåvirkning af nedskrivninger og hensættelser i alt	116.996	89.283	118.566	91.857

9. SKAT

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Beregnet skat af årets indkomst	0	0	1.426	1.217
Ændring i udskudt skat	-685	4.789	3.253	4.680
Efterregulering af tidligere års beregnet skat	1.688	1.637	1.461	1.618
Skat af egenkapitalbevægelse	1.668	1.653	1.668	1.653
Skat af årets resultat	2.671	8.079	7.808	9.168
<i>Skat af årets resultat forklares således:</i>				
Effektiv skatteprocent	21,7 %	131,8 %	40,4 %	125,2 %
<i>Skatteeffekt af:</i>				
Kursregulering anlægsaktier	-14,8 %	-12,5 %	-9,4 %	-22,3 %
Øvrige forhold	31,8 %	-85,8 %	4,8 %	-63,0 %
Efterregulering af tidligere års beregnet skat	-13,7 %	-8,5 %	-10,8 %	-14,9 %
Lovpligtig skatteprocent	25,0 %	25,0 %	25,0 %	25,0 %
Udskudt skat				
Udskudt skat 1. januar	-19.266	-26.049	-2.725	-10.229
Regulering til udskudt skat primo	1.381	1.994	1.461	2.824
Årets forskydning i midlertidige forskelle	-685	4.789	3.253	4.680
Udskudt skat 31. december	-18.570	-19.266	-1.989	-2.725
<i>Specifikation af udskudt skat:</i>				
Anlægsaktiver	-651	605	3.957	1.404
Udlån og andre tilgodehavender	-1.061	5.340	-762	35.058
Fremført underskud	-16.858	-25.211	-1.206	-39.187
I alt	-18.570	-19.266	1.989	-2.725

10. TILGODEHAVENDER HOS KREDITINSTITUTTER OG CENTRALBANKER

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	233.064	325.343	239.189	331.732
Anfordring	224.920	285.481	230.919	291.688
Til og med 3 måneder	0	1	10	1
Over 3 måneder og til og med 1 år	4.037	0	4.037	0
Over 1 år og til og med 5 år	4.107	39.861	4.223	40.043
I alt	233.064	325.343	239.189	331.732

11. UDLÅN OG ANDRE TILGODEHAVENDER

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	4.155	3.990	4.155	3.990
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	3.761.301	3.679.486	3.575.571	3.477.595
	3.765.456	3.683.476	3.579.726	3.481.585
Anfordring	2.213	18.110	28.736	46.241
Til og med 3 måneder	63.761	607.463	70.914	610.020
Over 3 måneder og til og med 1 år	1.816.945	1.679.643	1.828.456	1.695.091
Over 1 år og til og med 5 år	903.503	839.313	930.224	863.799
Over 5 år	979.034	538.947	721.396	266.434
I alt	3.765.456	3.683.476	3.579.726	3.481.585

Udlån, garantier og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris, fordelt på sektorer og brancher

Offentlig myndighed	0 %	0 %	0 %	0 %
Erhverv:				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	1 %	1 %	1 %	1 %
Industri og råstofudvikling	2 %	2 %	2 %	2 %
Energiforsyning	0 %	0 %	0 %	0 %
Bygge og anlæg	6 %	6 %	7 %	7 %
Handel	6 %	5 %	6 %	5 %
Transport, hoteller og restauranter	2 %	2 %	2 %	2 %
Information og kommunikation	1 %	1 %	1 %	1 %
Finansiering og forsikring	12 %	10 %	12 %	11 %
Fast ejendom	15 %	14 %	10 %	9 %
Øvrige erhverv	6 %	8 %	7 %	8 %
Erhverv i alt	51 %	49 %	48 %	46 %
Private	49 %	51 %	52 %	54 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

For posten udlån kan oplyses følgende omkring hvor stor en andel, der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse på. Posten omfatter alene udlån, der ikke er fuldt nedskrevet.

Individuelt vurderet udlån

Værdiansættelse før nedskrivning	586.298	559.360	602.391	584.338
Nedskrivning	-289.518	-235.114	-297.479	-253.951
I alt indregnet i balancen	296.780	324.246	304.912	330.387
Gruppevis vurderet udlån				
Værdiansættelse før nedskrivning	2.723.598	2.673.379	3.171.310	3.018.741
Nedskrivning	-6.005	-6.719	-7.149	-8.016
I alt indregnet i balancen	2.717.593	2.666.660	3.164.161	3.010.725

12. KAPITALANDELE I ASSOCIEREDE OG TILKNYTTETDE VIRKSOMHEDER

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Associerede virksomheder				
Kostpris primo	52.742	2.742	58.342	8.342
Tilgang i årets løb	6.425	50.000	6.425	50.000
Afgang i årets løb	-9.167	0	-10.767	0
Kostpris ultimo	50.000	52.742	54.000	58.342
Op- og nedskrivninger primo	-2.623	283	-3.702	-309
Årets resultat	3.141	-2.906	2.785	-3.393
Andre kapitalbevægelser	22	0	668	0
Tilbageførte op- og nedskrivninger	-155	0	-155	0
Op- og nedskrivninger ultimo	385	-2.623	-404	-3.702
Regnskabsmæssig værdi ultimo	50.385	50.119	53.596	54.640
Tilknyttede virksomheder				
Kostpris primo	97.736	87.736	0	0
Tilgang i årets løb	0	10.000	0	0
Afgang i årets løb	-5.950	0	0	0
Kostpris ultimo	91.786	97.736	0	0
Op- og nedskrivninger primo	-54.904	-67.737	0	0
Årets resultat *) **)	14.463	-10.158	0	0
Andre kapitalbevægelser	-6.857	22.991	0	0
Ned- og afskrivninger ultimo	-47.298	-54.904	0	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	44.488	42.832	0	0

Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder er specificeret yderligere i note 21.

*) Ejendomsmægleraktiviteten er solgt pr. 1. oktober 2012.

**) Værdien af kapitalandele i tilknyttede virksomheder i 2011 er ændret som følge af en ændring i metoden for værdiansættelse af ejendomme i et af datterselskaberne.

Ændringen har følgende påvirkning på 2011:

Regnskabsmæssig værdi før korrektion	44.826
Regulering af datterselskabsresultat	-1.994
Regnskabsmæssig værdi efter korrektion	42.832

13. IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Samlet kostpris primo	1.936	1.936	21.603	23.414
Tilgang	50	0	73	0
Afgang	0	0	-6.169	-1.811
Samlet kostpris ultimo	1.986	1.936	15.507	21.603
Ned- og afskrivninger primo	1.936	1.452	9.537	10.247
Årets ned- og afskrivninger	17	484	475	1.101
Tilbageførte ned- og afskrivninger	0	0	-6.031	-1.811
Ned- og afskrivninger ultimo	1.953	1.936	3.981	9.537
Regnskabsmæssig værdi i alt	33	0	11.526	12.066

14. GRUNDE OG BYGNINGER

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Investeringsjendomme				
Dagsværdi primo	55.654	41.773	153.439	152.154
Overført fra domicilejendomme	0	0	12.746	0
Årets tilgang	570	16.601	953	16.745
Årets afgang	-11.591	-1.570	-22.722	-1.570
Årets værdiregulering til dagsværdi	-1.807	-1.150	9.962	-13.890
Dagsværdi i alt	42.826	55.654	154.378	153.439

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Domicilejendomme				
Værdi primo	2.027	2.864	216.775	207.438
Overført til investeringsjendomme	0	0	-12.746	0
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	0	215	1.018	4.589
Afgang i årets løb	0	-980	0	-980
Afskrivninger	-50	-72	-1.541	-2.612
Værdiændringer indregnet i anden totalindkomst	0	0	-2.681	6.026
Værdiændringer indregnet i resultatopgørelsen	0	0	884	2.314
Omvurderet værdi i alt	1.977	2.027	201.709	216.775

14. GRUNDE OG BYGNINGER · FORTSAT

Værdien af grunde og bygninger i et af datterselskaberne i 2011 er ændret som følge af ændret metode for værdiansættelse af ejendomme, hvilket har følgende effekt i koncernregnskabet:

Bogført værdi før korrektioner	372.207
<i>Regulering af værdiansættelse af ejendomme:</i>	
Resultateffekt investeringsejendomme	-9.415
Resultateffekt domicilejendomme	1.395
Egenkapitaleffekt	6.026
Bogført værdi efter korrektioner	370.213

15. ØVRIGE MATERIELLE AKTIVER

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Samlet kostpris primo	51.924	46.818	66.308	64.067
Tilgang	3.605	5.882	4.034	6.819
Afgang	-2.155	-776	-5.283	-4.578
Samlet kostpris ultimo	53.374	51.924	65.059	66.308
Ned- og afskrivninger primo	30.376	26.595	39.879	37.252
Årets afskrivninger	4.664	4.456	5.711	5.686
Tilbageførte ned- og afskrivninger	-1.032	-675	-4.115	-3.059
Ned- og afskrivninger ultimo	34.008	30.376	41.475	39.879
Regnskabsmæssig værdi i alt	19.366	21.548	23.584	26.429

16. GÆLD TIL KREDITINSTITUTTER OG CENTRALBANKER

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Gæld til centralbanker	300.152	0	300.152	0
Gæld til kreditinstitutter	119.013	60.043	153.125	98.932
I alt	419.165	60.043	453.277	98.932
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker fordelt efter restløbetid				
Anfordring	19.013	60.043	1.476	57.043
Til og med 3 måneder	100.000	0	135.752	31.295
Over 1 år og til og med 5 år	300.152	0	316.049	0
Over 5 år	0	0	0	10.594
I alt	419.165	60.043	453.277	98.932

17. INDLÅN OG ANDEN GÆLD

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Anfordring	2.966.288	2.734.240	2.993.174	2.749.574
Med opsigelsesvarsel	531.592	661.578	539.753	670.520
Tidsindskud	292.368	412.429	292.368	412.429
Særlige indlånsformer	789.555	741.700	789.555	741.700
I alt	4.579.803	4.549.947	4.614.850	4.574.223
Indlån og anden gæld fordelt på restløbetid				
Anfordring	2.966.288	2.734.240	2.993.174	2.749.574
Til og med 3 måneder	637.966	866.184	638.248	866.946
Over 3 måneder og til og med 1 år	238.571	285.018	241.847	287.667
Over 1 år og til og med 5 år	177.140	155.414	180.920	160.888
Over 5 år	559.838	509.091	560.661	509.148
I alt	4.579.803	4.549.947	4.614.850	4.574.223

18. Udstedte obligationer til amortiseret kostpris

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Til og med 3 måneder	1.154	1.718	1.154	1.718
Over 1 år og til og med 5 år	3.823	254.865	3.977	255.018
I alt	4.977	256.583	5.131	256.736

19. Efterstillede kapitalindskud

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Samlet efterstillede kapitalindskud	343.238	342.975	343.238	342.975
Medregnes til basiskapitalen som hybrid kernekapital	109.666	109.499	109.666	109.499
Renter pct. p.a.	10,01	10,01	10,01	10,01
Nom. 110 mio. kr. statsindskud med løbetid til 31. december 2015. Omkostningerne i forbindelse med låneoptagelsen af statsindskuddet andrager 836 t.kr.				
Medregnes til basiskapitalen som supplerende kapital	178.524	233.476	178.524	233.476
Renter pct. p.a.	Variabel	Variabel	Variabel	Variabel

Heraf:

Nom. 100 mio. kr. med løbetid til 3. december 2015. Sparekassen kan førtidsindfri lånet.

Lånet er variabelt forrentet, og renten er pr. 31. december 2012 fastsat til 3,15 pct.

Nom. 100 mio. kr. med løbetid til 1. maj 2015. Sparekassen kan førtidsindfri lånet.

Lånet er variabelt forrentet, og renten er pr. 31. december 2012 fastsat til 2,93 pct.

Nom. 4,5 mio. EUR (34 mio. kr.) med løbetid til 28. marts 2015. Sparekassen kan førtidsindfri lånet.

Lånet er variabelt forrentet, og renten er pr. 31. december 2012 fastsat til 2,52 pct.

20. EVENTUALFORPLIGTELSE

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Finansgarantier	386.642	475.210	390.234	479.930
Tabsgarantier for realkreditlån	368.921	304.444	368.921	304.444
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	15.894	49.632	15.894	49.632
Øvrige garantier	135.447	177.577	129.953	172.732
Garantier m.v i alt	906.904	1.006.863	905.002	1.006.738

Et 100 % ejet datterselskab har indgået flere lejemål med uopsigelighed. Lejeforpligtelsen i uopsigelsesperioden udgør 14,5 mio. kr. Herudover har Sparekassen tilsvarende lejeforpligtelser for 745 t.kr.

Middelfart Sparekasse har med en af sine medarbejdere indgået aftale om erstatning i forbindelse med et eventuelt yderligere tab af arbejdsevne. Eventualforpligtelsen udgør pr. 31/12 2012 i alt 714 t.kr.

Middelfart Sparekasse har indgået aftale med Skandinavisk Data Center A/S om IT-løsninger. Ved udtræden af aftalen betales en udtrædelsesgodtgørelse på op til 36 måneders betalinger. Eventualforpligtelsen er pr. 31/12 2012 opgjort til 59 mio. kr.

21. KONCERNOVERSIGT

Beløb i 1.000 kr.

Navn og hjemsted	Aktivitet	Ejerandel i pct.	Egenkapital ultimo 2012 henlæggelse	Resultat 2012
<i>Tilknyttede virksomheder der konsolideres:</i>				
Et godt HJEM A/S, Middelfart kommune	Ejendoms- mægler- virksomhed	100 pct.	4.294	1.025
Trekantens Ejendomsselskab A/S, Middelfart kommune	Ejendoms- selskab	100 pct.	11.632	3.203
Leasing Fyn Middelfart A/S, Middelfart kommune	Leasingselskab	100 pct.	12.632	6.573
Kulturøen A/S, Middelfart Kommune	Ejendoms- selskab	66,11 pct.	24.097	5.540
<i>Associerede virksomheder der konsolideres:</i>				
Leasing Fyn Bank A/S Bankaktieselskab, Faaborg Kommune	Leasing- og factoringvirk- somhed	33,33 pct	107.654	8.747
<i>Associerede virksomheder der ikke konsolideres:</i>				
Sparekassekollegiet A/S*, (tallene er fra 2011), Faaborg Kommune	Udlejning af fast ejendom	33,33 pct.	9.634	-1.035
NEM Forsikring A/S, (tallene er fra 2011), Skanderborg Kommune	Forsikringsvirk- somhed	50 pct.	94.348	-5.652

* Indirekte ejet via Trekantens Ejendomsselskab A/S.

Transaktioner og aftaler med dattervirksomheder og associerede virksomheder er foretaget på markedsmæssige vilkår.

Transaktionerne omfatter:

- Husleje
- Indtægter og udgifter forbundet med ind- og udlån
- Administrationsfee.

22. KAPITALKRAV

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2012	2011	2012	2011
Vægtede poster i alt	5.079.370	5.227.118	5.240.351	5.429.947
Solvenskrav, 8 % af vægtede poster	406.350	418.169	419.228	434.396
Kernekapital	639.264	602.027	647.430	602.290
Hybrid kernekapital	109.666	109.499	109.666	109.499
Fradrag i kernekapital	36.386	34.526	28.547	30.051
Kernekapital efter fradrag	712.544	677.000	728.549	681.738
Supplerende kapital	178.524	233.476	178.524	233.476
Basiskapital før fradrag	891.068	910.476	907.073	915.214
Fradrag i basiskapital	12.022	14.105	11.260	14.105
Basiskapital	879.046	896.371	895.813	901.109
Kernekapital efter fradrag i procent af vægtede poster i alt	14,0	13,0	13,9	12,6
Solvensprocent ifølge Lov om finansiel virksomhed	17,3	17,2	17,1	16,6

23. RISIKOSTYRING

Middelfart Sparekasse er eksponeret mod forskellige risici og anvender risikostyring som en del af de strategiske beslutninger og den daglige drift.

Bestyrelsen i Middelfart Sparekasse fastsætter koncernens risikopolitik og definerer rammerne for de risikoområder, som Sparekassen beskæftiger sig med. Den administrerende direktør fastsætter dernæst rammerne for de enkelte afdelingers og medarbejderes beføjelser ved gennemførelsen af de daglige forretninger. Dette sker via forretningsgange og instrukser.

Der er etableret funktionsadskillelse mellem de afdelinger, der indgår forretninger med kunderne og dermed påfører koncernen risici, og de afdelinger, der overvåger disse risici. Herudover udvikles Sparekassens risikofunktion og risikostyring løbende, så Middelfart Sparekasse også i fremtiden er rustet til de udfordringer, den finansielle sektor stilles overfor.

Målet med de af bestyrelsen fastsatte politikker er, at Sparekassen med en stærk styring af de påtagne risici opnår en indtjening og egenkapital, der sikrer den daglige drift som selvstændigt pengeinstitut.

Middelfart Sparekasse offentliggør udover Årsrapport 2012 en omfattende risikorapport, hvori de forskellige risici og risikopolitikker beskrives mere indgående. Se www.midspar.dk/rapportering.

Typer af risici

Den finansielle risikostyring i Sparekassen omfatter kreditrisiko, markedsrisiko, operationel risiko, likviditetsrisiko og kapitalrisiko. For en beskrivelse af ovennævnte risici henvises til fortløbende afsnit.

Kreditrisiko

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af debtors misligholdelse af betalingsforpligtelser overfor Sparekassen.

Sparekassens kreditrisici styres efter politikker og rammer fastlagt af ledelsen. Kreditpolitikken fastlægger bl.a., at der altid skal være en god spredning mellem udlån til privat- og erhvervs-kunder - og indenfor disse tillige en god spredning på brancher og engagementsstørrelser. Der sker en løbende tilpasning af kreditpolitikken til de aktuelle forhold.

Styringen af kreditrisici foretages på enkelt-kundeniveau i forbindelse med bevilling og løbende med særligt fokus på de engagementer, der vurderes at være risikofyldte. Som grundlag for enhver kreditvurdering indsamles økonomi- og regnskabsoplysninger, budgetter, rådighedsbeløb, tilbudte sikkerheder, tidligere kreditbevillinger m.v.

Den daglige kreditstyring foretages af kunderådgiverne i samarbejde med afdelingsdirektøren, mens den overordnede kreditstyring foretages af kreditafdelingen. Alle etablerede engagementer på mere end 12,5 mio. kr. skal som udgangspunkt bevilges af bestyrelsen.

Branchefordeling

Koncernens udlån og garantier er pr. 31. december 2012 på 4.970.861 t. kr. (2011: 4.934.044 t. kr.), og ledelsen vurderer, at der er en tilfredsstillende spredning i porteføljen, jf. note 8. Den for tiden mest risikofyldte branche "Fast ejendom" udgør 15 % af Sparekassens samlede

udlån og garantier ultimo 2012 (2011: 14 %). Heri indgår Sparekassens 100 % ejede datterselskab Trekantens Ejendomsselskab A/S, der isoleret set udgør 5,8 %.

I Finanstilsynets Tilsynsdiamant er grænsen for ejendomsengagementer på 25 %. Middelfart Sparekasse overholder derfor ovennævnte grænse.

Modtagne sikkerheder

Sparekassen søger at reducere risikoen på engagementerne ved at få sikkerheder i pant i debitorernes aktiver. Sikkerhederne omfatter primært pant i fast ejendom (59,9 %), i selskabskapital (13,3 %), i køretøjer (7,2 %) og i øvrige aktiver (19,6 %) opgjort til sikkerhedsværdi.

Modtagne sikkerheder overvåges af Sparekassens kreditafdeling, der løbende vurderer og forholder sig kritisk til sikkerhedernes værdi. Øges risikoen på en modpart, intensiveres overvågningen af de stillede sikkerheder.

Nedskrivninger

Nedskrivninger på individuelle vurderede udlån foretages, når der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse (OIV), som resulterer i en reduktion i den forventede betalingsstrøm.

OIV anses for at være indtruffet, når en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- Sparekassen yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være overvejet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Herudover overvåges alle større ejendomsfinansieringer individuelt.

Individuelt vurderede engagementer, hvorpå der ikke er nedskrevet, samt øvrige udlån inddeles

i grupper med ensartede karakteristika, hvorpå der foretages en porteføljemæssig nedskrivning. Sparekassen anvender en model til gruppevis nedskrivninger, som er udviklet af Lokale Pengeinstitutter og tilpasset Sparekassens individuelle forhold.

De samlede nedskrivninger og hensættelser på debitorer i Sparekassen i 2012 udgør 116.996 t.kr. (2011: 89.283 t.kr.), hvilket svarer til en nedskrivning på 2,4 % (2011: 1,8 %) af de samlede udlån og garantier. Målet for ultimo 2015 er, at nedskrivningsprocenten skal bringes ned under 1 %.

Kundevurderinger

Alle kunder i Sparekassen vurderes individuelt løbende og tildeles en kundevurdering fra 1 til 4 ud fra følgende kriterier:

1: Kunder uden risiko for tab. Dette er kunder med betydelig positiv formue, tilstrækkeligt rådighedsbeløb, ingen overtræk og god sikkerhedsafdækning. Engagementet passes anmærkningsfrit, og der er ingen udsigt til tab hverken nu eller fremover.

2: Kunder med begrænset risiko for tab. Dette er kunder med en god bonitet, hvor rådighedsbeløbet er tilfredsstillende, og formuen er begrænset. Gældsfaktor er i den høje ende eller højere end anbefalet i kreditpolitikken.

3a: Kunder med visse svaghedstegn. Dette er kunder med forringet bonitet, hvor rådighedsbeløbet er begrænset, og/eller der er sket negative ændringer i dette. Herudover gentagne overtræk, negativ formue, høj gældsfaktor, men ingen umiddelbar forventning om individuel nedskrivning indenfor de kommende 12 måneder.

3c: Kunder med væsentlige svaghedstegn. Dette er kunder med lavt rådighedsbeløb, usikkerhed om fremtidige indtægter, væsentlig negativ formue, høj gældsfaktor samt hyppige og tiltagende overtræk. Kunden har derudover sårbar økonomi, der ikke kan tåle uforudsete begivenheder. Eventuel individuel nedskrivning indenfor de kommende 12 måneder.

4: Kunder med individuel nedskrivning. Dette er kunder, hvorpå der er konstateret OIV, og hvor det samtidig vurderes, at vi vil få et tab på kunden. OIV kan skyldes nedsat betalingsevne, gentagne overtræk, utilstrækkeligt rådigheds-

beløb, manglende vilje til at overholde indgåede aftaler, aftalebrud og tillidsbrud, alt sammen noget der har afgørende negativ indflydelse på kundens tilbagebetalingsevne.

TABELLEN NEDENFOR VISER SPAREKASSENS KUNDER FORDELT PÅ KUNDEVURDERING.

Udlån og garantier, t.kr.

Kundevurdering	2012		2011	
1 & 2	3.631.148	73,0 %	3.615.975	73,5 %
3a	449.817	9,0 %	453.286	9,2 %
3c	223.088	4,5 %	203.000	4,1 %
4	667.905	13,4 %	648.475	13,2 %
I alt	4.970.861	100 %	4.920.736	100 %

Som det kan ses, har 73 % af Sparekassens kunder kundevurdering 1 og 2 og dermed ingen eller begrænset risiko for tab. Sparekassen har nedskrevet på 13,6 % af vores kunder, mens der løbende følges op på handlingsplaner for de resterende 13,3 % i kundevurdering 3 for at minimere risikoen for nedskrivninger på disse engagementer.

Ovennævnte fordeling udgør en overordnet tilfredsstillende bonitet af Sparekassens kunder.

Markedsrisiko

Markedsrisikoområdet dækker risici, som hidrører fra disponeringer inden for ind- og udlån, værdipapirbeholdning, valuta, mellemværende med andre pengeinstitutter samt afledte finansielle instrumenter. Middelfart Sparekasses grundlæggende politik er aldrig at påtage sig markedsrisici, der kan få indflydelse på Sparekassens handlefrihed.

Sparekassen har for risikotyperne rente-, valuta- og aktierisiko fastsat konkrete rammer, som løbende tilpasses det aktuelle markeds- og risikobillede. Disponeringen heraf sker ud fra et mål om at have lav risiko i egenbeholdningen og inden for denne ramme at optimere afkastet i forhold til risikoen. Bestyrelsen fastsætter de interne retningslinjer og bemyndigelser for de daglige dispositioner på markedsrisikoområdet.

Sparekassen overvåger markedsrisiko løbende, og direktionen modtager ugentligt rapportering om udvalgte områder, ligesom bestyrelsen ved hvert bestyrelsesmøde modtager rapportering om udviklingen i markedsrisici.

Renterisiko

Renterisikoen måles som det forventede kurstab på rentepositioner, der vil følge af en umiddelbar ændring i alle rentesatser på 1

procentpoint enten i op- eller nedadgående retning. Renterisikoen fremkommer i forbindelse med fastforrentede udlån, obligationer, indlån, efterstillede kapitalindskud og funding. Finansielle derivater anvendes i begrænset omfang til afdækning af renterisici.

Den samlede renterisiko må ved en renteændring på 1 % ikke overstige 5 % af basiskapitalen efter fradrag, mens handelsbeholdningens renterisiko ikke må overstige 3 % af basiskapitalen efter fradrag. Det fastsatte mål for renterisikoen har ikke været overskredet i løbet af 2012.

Renterisikoen udgør 0,60 % af basiskapital efter fradrag pr. 31. december 2012 (2011: 0,25 %).

Aktierisiko

Beholdningen af børsnoterede aktier må ikke overstige 5 % af basiskapitalen efter fradrag, mens ikke børsnoterede aktier ikke må overstige 20 % af basiskapitalen efter fradrag. Begge grænser er overholdt i 2012, og Sparekassens aktierisiko anses for værende lav.

Beholdningen af børsnoterede aktier udgør 39.905 t. kr. pr. 31. december 2012, mens u-noterede aktier udgør 133.431 t. kr.

Valutarisiko

Valutarisikoen er opgjort som største sum af henholdsvis positioner i valutaer, hvor Sparekassen har et netto tilgodehavende, og valutaer, hvor Sparekassen har en netto gæld (valutaindikator 1). Valutaindikator 1 må ikke overstige 10 % af basiskapitalen efter fradrag.

Herudover må valutaindikator 2 ikke overstige 0,12 % af basiskapitalen efter fradrag. Valutaindikator 2 er et udtryk for, at såfremt Sparekassen ikke ændrer valutapositionerne i de følgende 10 døgn, så er der 1 % sandsynlighed for, at Sparekassen får et tab større end indikatorens værdi.

Ingen af ovennævnte grænser er overskredet i 2012. Pr. 31. december 2012 udgør valutaindikator 1 19.587 t. kr. (2011: 504.281 t. kr.), mens valutaindikator 2 udgør 205 t. kr. (2011: 1.033 t. kr.).

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for tab som følge af, at det ikke er muligt at fremskaffe den nødvendige finansiering til dækning af likviditetsbehovet. Målet med likviditetsstyringen er, at der er sikret et tilstrækkeligt og stabilt likviditetsberedskab.

Sparekassens likviditetsberedskab opgøres efter kravene i lov om finansiel virksomhed § 152. Bestyrelsen har fastsat en likviditetsoverdækning på min. 75 %.

Likviditetsbehovet planlægges både på kort og lang sigt, så likviditetsberedskabet til enhver tid er sikret. Sparekassens likviditet fremskaffes primært hos Sparekassens kunder gennem indlånsprodukter. Yderligere behov for likviditet dækkes via lån hos andre pengeinstitutter eller i Danmarks Nationalbank. Pengemarkedet anvendes til daglige udsving i likviditeten. Likviditetsoverdækningen opgjort i henhold til lov om finansiel virksomhed § 152 udgør 176,4 % pr. 31. december 2012 (2011: 232,4 %). Indlånsoverskuddet udgør 814 mio. kr.

Operationelle risici

Sparekassen definerer operationel risiko som risiko for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og handlinger, systemfejl og eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Sparekassen har udarbejdet politikker, skriftlige forretningsgange og procedurer, der minimerer de risici, som kan påvirke Sparekassen. I Sparekassen sker der løbende registrering og rapportering af tab og begivenheder, som vurderes at kunne medføre operationelle risici. Med baggrund i ovennævnte foretages en vurdering af, om forretningsgange m.v. kan justeres og forbedres med henblik på minimering af fremtidige operationelle risici.

De operationelle risici indgår endvidere i fastsættelsen af Sparekassens solvensprocent efter den såkaldte basisindikatormetode, hvor der med baggrund i de seneste tre regnskabsårs nettoindtægter kvantificeres et beløb, der

tillægges de risikovægtede aktiver til dækning af Sparekassens operationelle risiko.

Kapitalrisici

Foruden ovennævnte risici har Middelfart Sparekasse også risici forbundet med den fremtidige kapitalfremskaffelse og dermed den fremtidige kapitaldækning.

Sparekassens kapital er opgjort af Sparekassens overførte overskud, garantkapital, hybrid kernekapital optaget via Bankpakke II samt efterstillet kapitalindsat fra andre pengeinstitutter. Tilsammen udgør denne kapital Sparekassens basiskapital, der til enhver tid skal dække den andel af de risikovægtede poster, som Sparekassens individuelle solvensbehov foreskriver.

Sparekassens fremtidige eksistensgrundlag baserer sig på Sparekassens evne til at overholde det

individuelle solvenskrav, hvorfor risikostyring på kapitalområdet er særdeles relevant.

Risikostyringen foregår via fremskrivning og simulering af udlån, indlån, risikovægtede poster, kapital-tilbagebetalingsstrategier, resultat samt solvensbehov. Samtidig indgår forventet fremtidige lovkrav på kapitalområdet (Basel III), så Sparekassen til enhver tid overholder disse. Således sikres det, at Sparekassen under nuværende og fremtidig strategi overholder bestyrelsens og forretningsmodellens krav til solvensoverdækningen på min. 4 %, samtidig med at fremtidige omkostninger til kapital holdes på et minimum.

Pr. 31. december 2012 er Sparekassens solvens på 17,3%, mens det individuelle solvensbehov, opgjort efter 8+ - modellen, udgør 10,3 % (ej revideret), hvilket betyder, at Sparekassens solvensoverdækning ved årsafslutningen 2012 er på 7 procentpoint.

Hver dag knokler vi for at finde den
gyldne middelvej mellem gamle dyder
og det nye normale. Mennesker og
penge. Den gyldne trekant og Uldum.
Kunder og Sparekasse. Dig og mig.

Kend os på vores handlinger.
Vi bliver først bedst til kunder,
når du siger det.

Middelfart afdeling
Havnegade 21
5500 Middelfart
Telefon 64 22 22 22

Strib afdeling
Vestergade 34, Strib
5500 Middelfart
Telefon 64 40 17 50

Fredericia afdeling
Prinsessegade 95
7000 Fredericia
Telefon 75 93 08 00

Kolding afdeling
Buen 7
6000 Kolding
Telefon 75 53 89 00

Vejle afdeling
Vestre Engvej 1A
7100 Vejle
Telefon 75 83 66 66

Uldum afdeling
Søndergade 17
7171 Uldum
Telefon 75 67 92 11

Ødsted afdeling
Ribevej 50 A, Ødsted
7100 Vejle
Telefon 75 86 45 43

Hedensted afdeling
Østerbrogade 11A
8722 Hedensted
Telefon 76 74 11 50

Vinding afdeling
Vindinggård Center 23
7100 Vejle
Telefon 76 42 07 30

Odense afdeling
Dalumvej 54B
5250 Odense SV
Telefon 88 20 84 60

Horsens afdeling
Strandkærvej 20B
8700 Horsens
Telefon 88 20 84 80

Investering & Pension,
Sjælland
Algade 18
4000 Roskilde
Telefon 27 90 06 71
27 90 06 72

www.midspardk

